

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineet

Varojen kierrätys toteutui osittain

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Sisällys

Kohta

01–14 | Keskeiset tiedot

01–05 | Miksi tämä aihe on tärkeä?

06–14 | Tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja suositukset

15–64 | Tilintarkastustuomioistuimen havainnot tarkemmin

15–37 | Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden mahdollisuuksia rahoituksen pitkäaikaisempaan käyttöön ei hyödynnetä täysimääräisesti

17–27 | Takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttö tukikelpoisuusaikana on hyvin vähäistä

28–37 | Jäsenvaltiot ja alueet käyttävät ylijäämärahoitusta koheesiopolitiikan tarkoituksiin, joskin tietyin rajoituksin

38–64 | Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kehys ei kannusta uudelleenkäyttöön

39–51 | Oikeudellinen kehys ei ole riittävän selkeä ja yksiselitteinen takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön maksimoimiseksi

52–60 | Komissio ei valvonut vaikuttavalla tavalla rahoitusvälineistä takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä

61–64 | Jäsenvaltiot ottavat uudelleenkäyttövelvoitteen jossain määrin huomioon, mutta rahoitussopimuksissa ei yleensä ole uudelleeninvestointia koskevia kannustimia

Liitteet

Liite I – Tietoja tarkastuksesta

Liite II – Rahoitussopimuksen määräykset uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusajan jälkeen (yliäämärahoitus), rahoitusvälineet kaikilla kolmella kaudella

Liite III – Uudelleenkäyttöä koskevat säännökset kausien 2007–2013, 2014–2020 ja 2021–2027 yhteisiä säännöksiä koskevissa asetuksissa

Liite IV – Luettelo tarkastuksen kohteena olleista rahoitusvälineistä

Lyhenteet

Sanasto

Komission vastaukset

Aikataulu

Tarkastustiimi

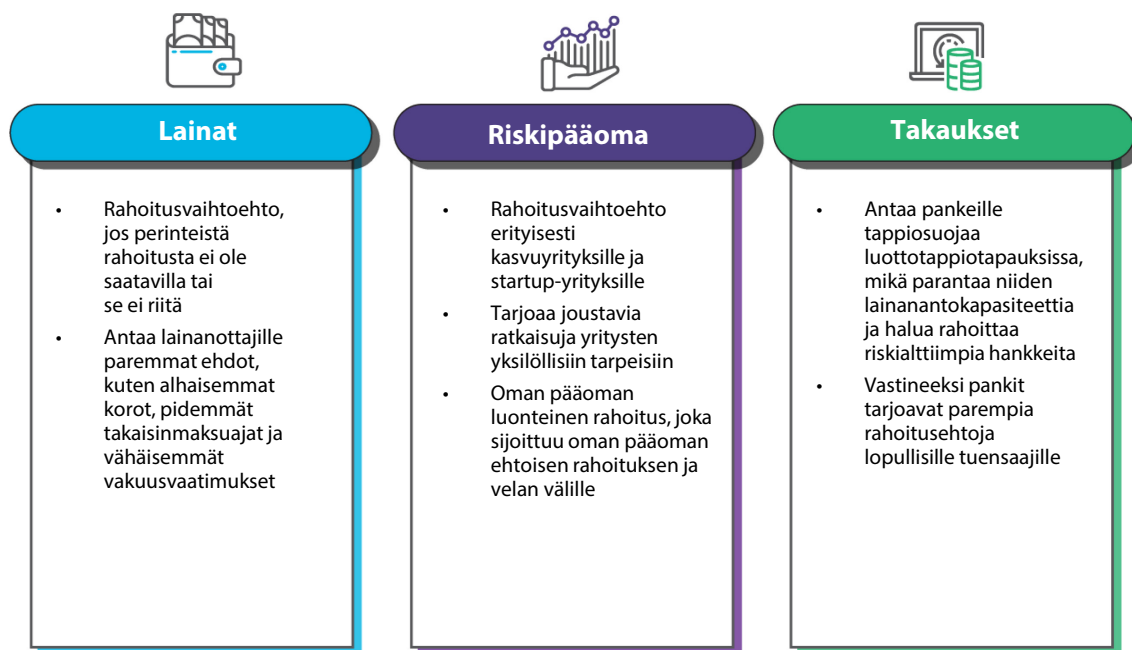
01

Keskeiset tiedot

Miksi tämä aihe on tärkeä?

- 01** EU:n koheesiopolitiikassa rahoitusta myönnetään perinteisesti kertaluonteisina avustuksina, joita ei makseta takaisin. Rahoitusvälineet ovat vaihtoehtoinen tukimuoto, jossa EU:n varoja toimitetaan rahoitustuotteiden kautta lopullisille tuensaajille ja jolla korjataan markkinoiden rahoituspuutteita. Niiden avulla kansalliset hallintoviranomaiset voivat myöntää takaisin maksettavaa tukea avustusten sijaan. Koska takaisin saatuja varoja voidaan käyttää muiden lopullisten tuensaajien tukemiseen, samoja julkisia varoja voidaan käyttää useita kertoja koheesiopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseen järkevien hankkeiden avulla. Ne soveltuvat parhaiten tilanteisiin, joissa investoinnit todennäköisesti tuottavat riittävästi taloudellista tuottoa tai säästöjä, joita voidaan käyttää saadun tuen takaisinmaksamiseen. Rahoitusvälineiden käyttö koheesiopolitiikassa yleistyi kaudella 2007–2013, laajeni edelleen kaudella 2014–2020 ja väheni sitten hieman kaudella 2021–2027. Rahoitusvälineiden kautta annettava tuki on peräisin pääasiassa Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta.
- 02** Rahoitusvälineiden katsotaan lisäävän julkisen rahoituksen tehokkuutta niiden **kierrätettävyyspotentiaalin** vuoksi. Tämä tarkoittaa, että lopullisilta tuensaajilta takaisin kerätyt varat (esimerkiksi takaisinmaksetut lainat) voidaan käyttää uudelleen samanlaisen tuen antamiseksi muille lopullisille tuensaajille. Vaatimuksen, jonka mukaan lopullisten tuensaajien on maksettava saamansa tuki takaisin, katsotaan kannustavan **tuensaajia moitteettomaan varainhoitoon**, esimerkiksi laadukkaampaan suunnitteluun ja investoimiseen sekä tiukempaan rahoituskuriin. Rahoitusvälineet voivat myös **saada aikaan vipuvaikutuksen** houkuttelemalla muuta yksityistä tai julkista rahoitusta. **Kaaviossa 1** kuvataan rahoitusvälineiden eri tyyppejä.

Kaavio 1 | Rahoitusvälineiden tyypit

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [fi-compass](#) -foorumien tietojen perusteella.

03 Rahoitusvälineisiin sidotut kokonaismäärät olivat 16,9 miljardia euroa kaudella 2007–2013. Ne nousivat 31,0 miljardiin euroon kaudella 2014–2020 ja laskivat jälleen 19,4 miljardiin euroon kaudella 2021–2027. Noin viisi prosenttia koheesiobudjetista näiden kolmen kauden aikana toteutettiin rahoitusvälineiden kautta, lukuun ottamatta covid-19-pandemiasta johtuvaa varojen uudelleen kohdentamista. Kaikki EU:n jäsenvaltiot Irlantia ja Luxemburgia lukuun ottamatta ovat hyödyntäneet rahoitusvälineitä.

04 Rahoitusvälineitä koskeva oikeudellinen kehys sallii jäsenvaltioiden pidättää itsellään varat, joita on käytetty vähintään kerran tukikelpoisuusaikana. Kansallisten viranomaisten on kuitenkin **käytettävä uudelleen** lopullisten tuensaajien rahoitusvälineisiin takaisin maksamat varat **sekä tukikelpoisuusaikana että sen jälkeen**. Tähän sovelletaan erilaisia sääntöjä.

05 Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, missä määrin yksi koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden tärkeimmistä eduista toteutui käytännössä eli julkisten varojen mahdollinen kierrättäminen ja sitä kautta pitempiaikainen käyttö. Päätelmiensä tueksi tilintarkastustuomioistuin arvioi, miten koheesiopolitiikan rahoitusvälineitä koskeva **oikeudellinen kehys** kannustaa **takaisin saatujen varojen** uudelleenkäyttöön. Lisäksi tutkittiin niiden **käyttöä käytännössä** 90 rahoitusvälineen otoksessa viidessä jäsenvaltiossa (Saksa, Kreikka, Unkari, Italia ja Slovakia). Tarkastuksen tarkoituksena on antaa tietoa vuoden 2027 jälkeisen kauden valmisteluun, jotta nykyisten rahoitusvälineiden ja nykyisen kauden jälkipuoliskolla käyttöön otettujen uusien välineiden uudelleenkäyttö voidaan optimoida tunnistamalla, miksi uudelleenkäyttö ei vielä ole riittävää ja miten sitä voidaan edistää. Tarkemmat taustatiedot ja yksityiskohdat tarkastuksen sisällöstä ja tarkastustavasta esitetään [liitteessä I](#).

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja suositukset

06 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että kierrätysvaikutus toteutui käytännössä osittain, mutta sen koko potentiaalia ei saavutettu. Tukikelpoisuusaikana rahoitusvälineiden puitteissa takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä rajoittavat muun muassa hallintoviranomaisiin kohdistuva käyttöpaine, investointien pitkäaikaisuus, yksityisten sijoittajien houkuttelemisen priorisoiminen tai ulkoiset tekijät. Tukikelpoisuusaajan jälkeen ylijäämärahoitus käytetään yleensä uudelleen koheesiopolitiikan tarkoituksiin. Oikeudellinen kehys sallii kuitenkin näiden varojen uudelleenkohdentamisen avustuksina, mikä heikentää kierrätysvaikutusta. Vaikka oikeudelliseen kehykseen sisältyy uudelleenkäyttövelvoite, tilintarkastustuomioistuin katsoi, että se ei ole riittävän selkeä ja yksityiselitteinen takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön maksimoimiseksi. Lisäksi komissio ei valvo uudelleenkäyttöä vaikuttavalla tavalla. Yhdessä nämä tekijät johtavat siihen, että hallintoviranomaisten sitoumustasot vaihtelevat.

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden mahdollisuuksia rahoituksen pitkäaikaisempaan käyttöön ei hyödynnetä täysimääräisesti

- 07** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että **varojen uudelleenkäyttö tukikelpoisuusaikana on vähäistä**. Tarkastuksessa mukana olleista 61 rahoitusvälineestä vain 12 käytti tukikelpoisuusaikana ainakin jonkin määrän takaisin saatuja varoja lisäinvestointien tukemiseen. Yksi tärkeimmistä syistä on hallintoviranomaisiin kohdistuva paine käyttää ensin rahoitusvälineisiin osoitetut ohjelmamäärärahat kokonaisuudessaan, jotta ne eivät menettäisi EU:n talousarviosta saatavilla olevia varoja. Tämä ongelma on yleisempi tilanteissa, joissa rahoitusvälineitä perustetaan myöhässä tai joissa välineille myönnetään lisärahoitusta määrärahatäydennysten kautta (kohdat [17–22](#)).
- 08** Vähäinen uudelleenkäyttö tukikelpoisuusaikana on myös luonnollinen seuraus investointien keskipitkän tai pitkän aikavälin luonteesta (määräaika voidaan mahdollisesti pidentää), mikä rajoittaa uudelleenkäyttöön käytettävissä olevia takaisin saatuja varoja. Toinen keskeinen syy on se, että hallintoviranomaiset eivät pyydä rahastonhoitajia käyttämään takaisin saatuja varoja automaattisesti uudelleen vaan odottavat joskus niiden kertymistä, ennen kuin päättävät, miten varoja olisi käytettävä. Vaikka tämä voi auttaa mukauttamaan uudelleenkäyttöä uusiin tarpeisiin, markkinoiden kehitykseen ja poliittisen ympäristön muutoksiin, se vähentää takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön potentiaalia tukea useampia lopullisia tuensajia. Toinen syy on, että vipuvaikutuksen saavuttaminen yksityisiä sijoittajia houkuttelemalla asetetaan etusijalle takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön sijaan (kohdat [23–27](#)).
- 09** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että kauden aikana palautettujen varojen tallettaminen valtionkassatille kansallisen likviditeetin tukemiseksi tai korkojen tuottamiseksi on luonnollisesti esteenä niiden uudelleenkäytölle (kohta [25](#)).
- 10** **Tukikelpoisuusajan jälkeisen uudelleenkäytön (yliäämärahoituksen) osalta** tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että **jäsenvaltiot ja alueet käyttävät varoja koheesiopolitiikan tarkoituksiin, kuten lainsäädännössä edellytetään, vaikkakin tietyin rajoituksin**. Ohjelmakaudella 2007–2013 käytettiin uudelleen otoksen kaikkien rahoitusvälineiden yliäämärahoitusta yhtä lukuun ottamatta. Varoja käytettiin uudelleen samojen rahoitusvälineiden yhteydessä, uusien välineiden perustamiseen kaudelle 2014–2020, uusien koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kansallisena yhteisrahoituksena tai hallintokustannusten ja -palkkioiden kattamiseen. Koska oikeudellisessa kehityksessä ei edellytetä, että varat käytetään uudelleen takaisin maksettavassa muodossa, jotkin hallintoviranomaiset käyttävät niitä avustuksina. Vaikka tämä on oikeudellisesti mahdollista, se estää varojen kierrätysvaikutuksen jatkossa (kohdat [28–37](#)).

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineitä koskeva kehys ei kannusta uudelleenkäyttöön

- 11** Tilintarkastustuomioistuin arvioi, että nämä kolme raportointikautta kattavat oikeudelliset kehykset eivät ole riittävän selkeitä ja yksiselitteisiä takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön maksimoimiseksi. Vaikka kaikille kolmelle kaudelle on säädetty uudelleenkäyttövelvoite, säännökset olivat melko yleisluontoisia kaudella 2007–2013. Niitä tarkennettiin kaudelle 2014–2020, ja vastaavassa asetuksessa selkeytettiin tiettyjä tärkeitä näkökohtia (ks. [liite I](#)). Lisäksi säännöksiä täydennettiin hallintoviranomaisille annetuilla huomattavan kattavilla ohjeilla. Komissio on katsonut nykyisen kauden (2021–2027) säännösten olevan riittävän selkeitä ja päättänyt olla antamatta lisäohjeita (kohdat [38–51](#)).
- 12** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kausien 2014–2020 ja 2021–2027 yhteisissä säännöksissä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus käyttää uudelleen tukikelpoisuusajan jälkeen palautettuja varoja (yliäämärahoitusta) avustusten myöntämiseen tuensaajille sen sijaan, että ne käytettäisiin uudelleen lisäämään saaneiden nykyisten tai uusien rahoitusvälineiden kautta. Vaikka tämä on perusteltua tietyissä tapauksissa, se on vastoin kierrätysvaikutusta koskevaa periaatetta, koska sillä suljetaan täysin pois mahdollisuus varojen uudelleenkäyttöön jatkossa (kohta [43](#)).
- 13** Tilintarkastustuomioistuin toteaa myös, että komissio ei valvonut riittävästi rahoitusvälineistä takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä. Vaikka hallintoviranomaisten oli raportoitava komissiolle takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä sekä kaudella 2007–2013 että kaudella 2014–2020 (tosin eri laajuudessa), komissio ei ole todentanut tietoja tai käyttänyt niitä seurantatarkoituksiin riittävällä tavalla. Sen seurauksena takaisin saatujen varojen tosiasiallisen uudelleenkäytön laajuutta ei tiedetä. Komissio teki myös 11 rahoitusvälineiden aihekohtaista tarkastusta mutta tarkisti vain kolme prosenttia kaikista rahoitusvälineistä kyseisellä kaudella. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että uudelleenkäyttövelvoitetta koskevaa tarkastusdokumentaatiota oli vain vähän (kohdat [52–60](#)).

- 14** Lisäksi tilintarkastustuomioistuin arvioi, miten jäsenvaltioissa käsitellään uudelleenkäyttöä yksittäisten rahoitusvälineiden perustamisjärjestelyissä. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kaikissa tarkastetuissa rahoitus sopimuksissa käsitellään jossain määrin uudelleenkäyttöä **tukikelpoisuusaikana**, mutta takaisin saatujen varojen uudelleeninvestointeja koskevissa sitoumuksissa ja yksityiskohtaisuudessa on huomattavia eroja. **Ylijäämärahoituksen** uudelleenkäytön osalta puolet tilintarkastustuomioistuimen otokseen kuuluneista rahoitusvälineistä edellytti takaisin saatujen varojen siirtämistä julkishallinnon (hallintoviranomaisen) tileille, kunnes tehtäisiin erityinen uudelleenkäyttöpäätös. Loput rahoitusvälineistä edellyttivät, että takaisin saatujen varojen olisi pysyttävä rahastonhoitajalla ja että niitä olisi käytettävä samaan tarkoitukseen saman rahoitusvälineen tai sen seuraajan yhteydessä, jotta varmistetaan välitön uudelleenkäyttö (kohdat 61–64).

Suosituks

Suositus 1

Hyödynnetään takaisin saatujen varojen koko potentiaali ohjelmakausien aikana

Komission olisi pyrittävä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa maksimoimaan rahoitusvälineistä takaisin saatujen varojen käyttö asianomaisilla ohjelmakausilla

- a) kannustamalla takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöön ennen lisärahoituksen pyytämistä
- b) edistämällä takaisin saatujen varojen automaattista uudelleenkäyttöä vakiomenettelynä, jotta voidaan tukea useampia lopullisia tuensaajia sekä järkeviä ja toimintapoliittisesti merkityksellisiä hankkeita
- c) ottamalla huomioon mahdolliset takaisin saatavat varat arvioitaessa etukäteen rahoitusvälineen asianmukaista kokoa ja välttämällä rahastojen myöhäistä perustamista, mikä lisää määrärahojen käyttöpainetta ja siten vaikeuttaa takaisin saatavien varojen uudelleenkäyttöä
- d) sallimalla alkuperäisten määrärahojen lisäykset ainoastaan rahoitusvälineisiin, joissa takaisin saatuja varoja on käytetty vaikuttavalla tavalla.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2027

Suositus 2

Parannetaan takaisin saatujen varojen käytön valvontaa ohjelmakauden aikana ja tarkastetaan, miten kaudenjälkeistä ylijäämärahoitusta on käytetty

Komission olisi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

- a) valvottava varojen tosiasiallista uudelleenkäyttöä ohjelmakauden aikana ja vahvistettava uudelleenkäyttöön liittyviä tarkastustoimenpiteitä
- b) tarkastettava ohjelmakauden päättymisen jälkeen, miten ylijäämärahoitusta on käytetty.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: 2027

Tilintarkastustuomioistuimen havainnot tarkemmin

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden mahdollisuuksia rahoituksen pitkäaikaisempaan käyttöön ei hyödynnetä täysimääräisesti

- 15** Suurin osa EU:n koheesiotuesta annetaan tuensaajille avustusten muodossa. Periaatteessa niitä ei makseta takaisin, ellei käy ilmi, että ne on haettu sääntöjenvastaisesti. Rahoitusvälineet ovat vaihtoehtoinen tapa tarjota EU:n rahoitusta lainojen, takausten ja riskipääoman muodossa. Ne maksetaan takaisin rahoitusta myöntäneille viranomaisille, kun tietyt edellytykset on täytetty. Tällä perusteella takaisin saatuja varoja voidaan käyttää muiden tuensaajien ja hankkeiden tukemiseen. Tämä kierrätysvaikutus tarjoaa mahdollisuuden julkisten varojen toistuvaan käyttöön, jolloin niiden potentiaalia hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla eli pitkäaikaisesti (*liite I*, kohta *01*).
- 16** Rahoitusvälineiden tapauksessa jäsenvaltiot voivat pidättää itsellään (lopullisille tuensaajille maksetut) varat (määrärahat), jotka on käytetty vähintään kerran tukikelpoisuusaikana. Lisäksi oikeudelliseen kehykseen sisältyy velvoite käyttää uudelleen rahoitusvälineistä peräisin olevia takaisin saatuja varoja (*liite I*, kohdat *13–15*). Säännöt vaihtelevat sen mukaan, vastaanotetaanko takaisin saadut varat sovellettavana tukikelpoisuusaikana vai sen jälkeen, mutta periaate on sama: varat käytetään tukemalla lisäinvestointeja taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta edistäviin hankkeisiin. Tilintarkastustuomioistuin arvioi tarkastuksessaan, saavuttivatko komissio ja jäsenvaltiot kierrätysvaikutuksen käytännössä ja missä määrin.

Takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttö tukikelpoisuusaikana on hyvin vähäistä

- 17** Kauden 2014–2020 yhteisissä säännöksissä edellytetään¹, että koheesiopolitiikan rahoitusvälineistä **tukikelpoisuusaikana** takaisin saatuja varoja käytetään
- o rahoittamaan saman tai toisen rahoitusvälineen kautta tehtäviä uusia investointeja ohjelman vastaavassa painopisteessä asetettujen erityistavoitteiden mukaisesti
 - o kattamaan tappiot talletettuihin summiin mahdollisesti sovellettavista negatiivisista koroista, jos niitä ilmenee rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta vastaavien elinten aktiivisesta kassanhallinnasta huolimatta
 - o rahoitusvälineen käytöstä aiheutuviin hallintokustannuksiin ja -palkkioihin.
- 18** Tilintarkastustuomioistuin tutki takaisin saatujen varojen käyttöä 61:n vuosina 2014–2020 käytetyn rahoitusvälineen satunnaisessa otoksessa (*liite IV*). Tarkastajat arvioivat, käytettiinkö takaisin saatuja varoja uudelleen näissä rahoitusvälissä yhteisten säännösten mukaisesti (ks. lisätietoja tilintarkastustuomioistuimen tarkastustavasta *liitteessä I*).
- 19** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että näistä tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta 61 rahoitusvälineestä kaudelta 2014–2020 vain 12 käytti uudelleen ainakin jonkin määrän tukikelpoisuusaikana takaisin saatuja varoja lisäinvestointien tukemiseen. Lisäksi 19 muuta rahoitusvälinettä käytti osan takaisin saaduista varoista hallinnointikuluihin ja -palkkioihin. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että hallintoviranomaisten ja rahastonhoitajien välisissä rahoitussopimuksissa ei yleensä määrätä takaisin saatujen varojen välittömästä automaattisesta uudelleenkäytöstä niiden ilmetessä, vaan hallintoviranomaisen on tehtävä erityinen päätös varojen käyttämisestä uusien investointien rahoittamiseen (ks. *laatikko 1*).

¹ Asetus (EU) N:o 1303/2013, 44 artikla.

Laatikko 1

Automaattinen uudelleenkäyttö verrattuna yksittäisiin päätöksiin

Automaattisella uudelleenkäytöllä tarkoitetaan sitä, että takaisin saadut varat sijoitetaan uudelleen niiden ilmetessä ilman, että hallintoviranomaisen tarvitsee tehdä erillisiä uudelleeninvestointipäätöksiä. Tilintarkastustuomioistuimen vuosina 2014–2020 tarkastamista 61 rahoitusvälineestä vain viisi sisällytti tämän säännöksen omiin rahoitussopimuksiinsa: yksi Thüringen Dynamik -lainarahastossa (Saksa) ja neljä erityisrahastoa (laina- ja takuurahastoa) Fare Lazio -holdingrahastossa (Italia).

Jos automaattinen uudelleenkäyttö ei ole käytössä, hallintoviranomainen tai rahastonhoitaja voi silti päättää myöhemmin tukikelpoisuusaikana sijoittaa takaisin saadut varat uudelleen. Esimerkiksi Unkarissa käyttöpääomalainarahasto osoittautui niin onnistuneeksi, että hallintoviranomainen päätti käynnistää sen uudelleen tukikelpoisuusaikana rahoittamalla sen takaisin saaduista varoista. Jos uudelleenkäyttö on kuitenkin riippuvainen hallintoviranomaisen erillisestä päätöksestä sen sijaan, että se tapahtuisi automaattisesti, uudelleeninvestointiprosessi hidastuu ja siten uudelleenkäyttömahdollisuuksia on vähemmän.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

20 Tarkastuksessa ei yleisesti ottaen havaittu, että hallintoviranomaiset tai rahastonhoitajat olisivat sitoutuneet järjestelmällisesti varojen uudelleenkäytön maksimointiin tukikelpoisuusaikana. Tämä johtui

- paineesta käyttää ensin rahoitusvälineille osoitetut ohjelmamäärärahat kokonaisuudessaan, jotta vältetään sitoumusten peruuttaminen ja EU:n talousarviosta saatavien varojen menettäminen
- rahoitusvälineiden myöhäisestä perustamisesta tai myöhemmistä lisäyksistä, jotka rajoittavat mahdollista takaisinsaamisaikaa ja siten takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä
- sijoitusten keskipitkän tai pitkän aikavälin luonteesta ja niiden mahdollisesta jatkoajasta, mikä rajoittaa varojen takaisinsaantia kauden aikana
- siitä, että hallintoviranomaiset asettivat etusijalle takaisin saatujen varojen kerryttämisen ennen niiden käyttöä, jotta niiden uudelleenkäyttö voitaisiin mukauttaa uusiin tarpeisiin, markkinoiden kehitykseen, poliittisen ympäristön muutoksiin jne.

- o siitä, että vipuvaikutuksen saavuttaminen houkuttelemalla yksityisiä sijoittajia asetettiin takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön edelle ja
- o varojen tallettamisesta valtionkassatille kansallisen likviditeetin tukemiseksi tai korkotulojen tuottamiseksi.

21 Koska vain ensimmäinen rahoitusvälineistä rahoitettava investointikierros korvataan EU:n talousarviosta ja voidaan antaa jäsenvaltion pidätettäväksi, useat hallintoviranomaiset mainitsivat käyttöpaineen keskeisenä syynä vähäiseen uudelleenkäyttöön. Palautettujen varojen käyttö rahoitusvälinerahastoista saatujen ohjelman alkuperäisten määrärahojen sijaan johtaisi sitoumusten peruuttamiseen ja siten jäsenvaltiolle tai alueelle tarjotun EU-rahoituksen menettämiseen (ks. [laatikko 2](#)). Tämä riski on erityisen suuri, jos rahoitusvälineet ovat liian suuria tai ne on perustettu myöhään tukikelpoisuusaikana, jolloin määrärahojen käyttöön jää vain vähän aikaa. Esimerkiksi Kreikassa marraskuussa 2016 perustettu TEPIX II -laina- ja takuurahasto oli yleisesti ottaen menestyksenkäs tuote, mutta tukikelpoisuusajan loppuun mennessä ohjelman alkuperäiset määrärahat oli käytetty vain osittain (89,7 prosenttia). Tämä tarkoitti, että uudelleenkäytölle kyseisenä aikana ei ollut kannustimia eikä aikaa, koska käyttöaste olisi ollut vielä alhaisempi.

Laatikko 2

Slovakian rahoitusvälineen lisärahoitus auttoi käyttämään vuosien 2007–2013 ohjelman käyttämättömiä varoja tukikelpoisuusaikana mutta ei kannustanut takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöön

Slovakiassa valtion asuntokehitysrahasto (Štátny fond rozvoja bývania, SFRB) perusti [JESSICA-aloitteen](#) puitteissa ohjelmakaudella 2007–2013 rahoitusvälineen asuntojen energiatehokkuustoimenpiteisiin tehtäviä investointilainoja varten.

SFRB:n ja asiasta vastaavan hallintoviranomaisen välinen rahoitussopimus allekirjoitettiin vuonna 2013. Vuonna 2013 myönnetty alkuperäinen määrä oli 8 miljoonaa euroa, johon sisältyi 6,8 miljoonaa euroa Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR).

Vuonna 2015 kauden 2007–2013 päättymisen lähestyessä kyseisen alueellisen toimenpideohjelman hallintoviranomaisen oli käytettävä jäljellä olevat ohjelman varat tai menetettävä ne. Rahoitusvälineen onnistuneen täytäntöönpanon jälkeen SFRB sopi sen täydentämisestä 90,6 miljoonalla eurolla ja sen jälkeen vielä 66,3 miljoonalla eurolla.

Nämä kaksi lisäystä kasvattivat alkuperäisiä määrärahoja lähes kaksikymmenkertaiseksi. Näin hallintoviranomainen pystyi käyttämään ohjelman määrärahat kokonaisuudessaan ohjelman päättymiseen mennessä ja välttämään näin sitoumusten mahdollisen peruuttamisen. Vaikka kaikki lainat oli maksettu tukikelpoisuusaikana, lisärahoitus heikensi kannustimia käyttää uudelleen kaudella takaisin saatuja varoja.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuvin valtion asuntokehitysrahaston (SFRB) tietojen perusteella.

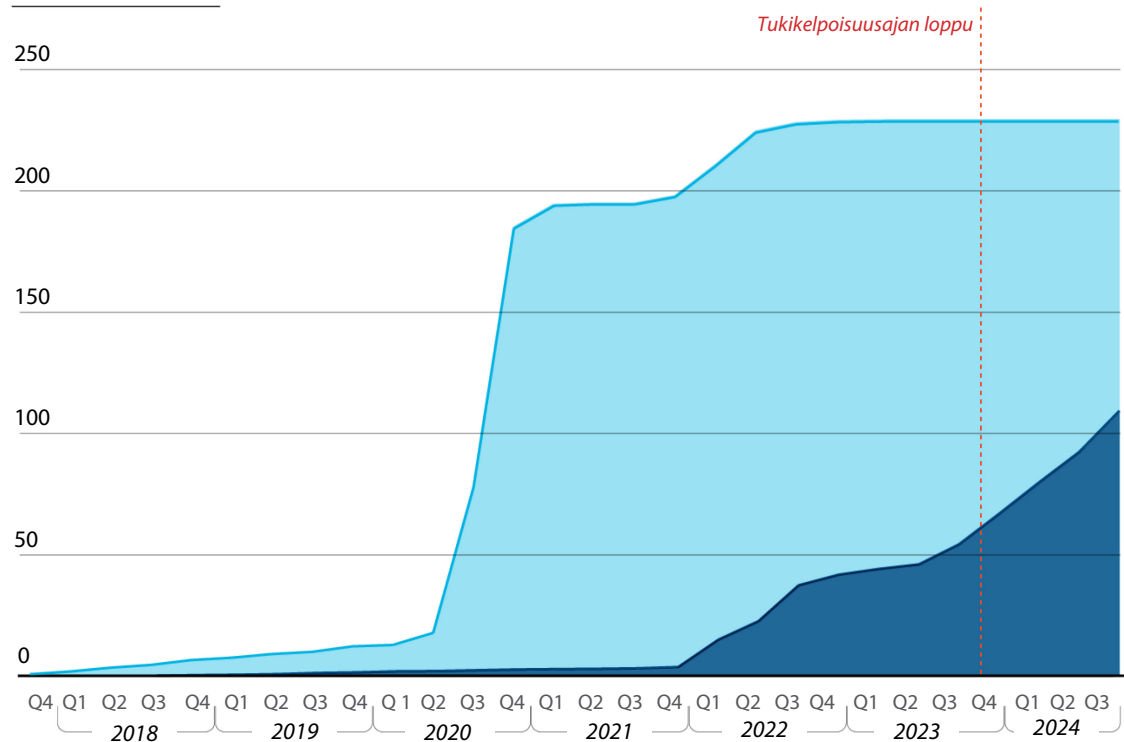
- 22** Jotkin hallintoviranomaiset päättivät lisätä rahoitusvälineiden alkuperäisiä määrärahoja lisärahoituksella tukikelpoisuusaikana. Vaikka tämä lähestymistapa lisäsi varojen käyttöä ohjelmatasolla, se lisäsi myös painetta käyttää näitä lisävaroja ja kannusti käytännössä käyttämään tätä vaihtoehtoa takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön priorisoinnin sijaan. Rahoituslisäykset myös kasvattivat tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen käytettävissä olevan ylijäämärahoituksen määrää (ks. kohta **28**), jota jäsenvaltiot voivat käyttää joustavammin kuin alkuperäisten ohjelmien rahoitusta. Esimerkkinä voidaan mainita KMU Darlehenfonds Berlin -lainarahasto Saksassa, jonka EU-määrärahoja hallintoviranomainen lisäsi useita kertoja. Määrärahoja korotettiin viimeisen kerran vain 13 päivää ennen tukikelpoisuusajan päättymistä, jolloin takaisin saatuja varoja ei olisi voitu mitenkään käyttää uudelleen.
- 23** Toinen uudelleenkäyttömahdollisuuksia rajoittava tekijä on se, että suurin osa rahoitusvälineistä koskee keskipitkän tai pitkän aikavälin (kypsytyden) rahoitustuotteita. Jotkin välineet, kuten pitkäaikaiset asuntokehityslainat, maksavat itsensä kokonaisuudessaan takaisin vasta 25 vuoden kuluttua tai jopa myöhemmin, jos niille myönnetään maksuajan pidennys. Osakerahastot ovat tyypillisesti määräaikaaisia, mutta kestävät vähintään 10 vuotta. Näin ollen varoja voidaan saada takaisin tukikelpoisuusajan loppupuolella tai jopa sen jälkeen. Tämä rajoittaa luontaisesti mahdollista kierrätysvaikutusta tukikelpoisuusaikana.
- 24** Tilintarkastustuomioistuimen otoksessa lyhin kesto oli kolme vuotta ja pisin 25 vuotta. **Kaaviossa 2** havainnollistetaan takaisin saatuja varoja, jotka ovat peräisin Italian POR Puglia Microcredito -rahastosta pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset) myönnettäviin lainoihin. Rahasto perustettiin heinäkuussa 2017, ja siitä myönnetään enintään viiden vuoden lainoja pisimmillään 12 kuukauden siirtymäajalla. Ensimmäiset lainamaksut alkoivat vuoden 2017 lopussa, ja viimeiset takaisinmaksut on tarkoitus suorittaa vuonna 2028. Tukikelpoisuusajan loppuun mennessä (vuonna 2023) vain 23 prosenttia maksetuista varoista oli palautettu ja käytettävissä uudelleeninvestointia varten.

Kaavio 2 | Kumulatiiviset neljännesvuosittaiset maksut ja takaisin saadut varat, POR Puglia Microcredito, 2017–2024

Kumulatiiviset maksut

Kumulatiiviset takaisin saadut varat

(määrät miljoonina euroina)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Apulian aluehallinnolta saatujen tietojen perusteella.

- 25** Tarkastuksessa vahvistettiin, että toinen tärkeä syy tukikelpoisuusaikaisen kierrätysvaikutuksen rajoitteisiin on se, että rahastonhoitajien kanssa tehdyt rahoitus sopimukset eivät vaadi automaattista uudelleenkäyttöä (*laatikko 1*), koska hallintoviranomaiset tekevät mieluummin yksittäisiä uudelleenkäyttöpäätöksiä. Ne tehdään yleensä vasta, kun takaisin saatuja varoja on kertynyt, joskus jopa tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen. Tällainen lähestymistapa voi kuvastaa kansallisten tai alueellisten hallitusten toivetta kerryttää takaisin saatuja varoja ja käyttää varat uudelleen vasta myöhemmin, jotta voidaan vastata markkinoiden uusimpiin tarpeisiin tai taloudellisiin tai poliittisiin painopisteisiin. Vaikka tämä mahdollistaisi myös hallintoviranomaisten maksuvalmiuden tilapäisen tukemisen ja jopa tulokorkojen tuottamisen, se viivästyttää uudelleenkäyttöä huomattavasti ja vähentää sen mahdollisuuksia tukea mahdollisimman monia lopullisia tuensaajia ja niiden järkeviä hankkeita.

- 26** Yksi selitys, jolla takaisin maksettujen varojen vähäistä uudelleenkäyttöä tukikelpoisuusaikana perusteltiin tilintarkastustuomioistuimelle, liittyi tavoitteeseen saada aikaan vipuvaikutus hankkimalla rahoitusvälineisiin lisöpääomaa yksityisiltä sijoittajilta, minkä vuoksi vipuvaikutuksen saavuttaminen heikensi takaisin maksettujen varojen uudelleenkäyttöä. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että silloin EU:n rahoitusosuus käytetään yksityisten investointien riskien kattamiseen ja erityisehtojen tarjoamiseen. Vaikka yksityisten sijoittajien houkuttelemisen vipuvaikutuksen saavuttamiseen ja takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön maksimointi tuensaajien tukemiseksi ovat yhtä lailla oikeutettuja tavoitteita, takaisin saatujen varojen käyttö yksityisten sijoittajien tappioiden korvaamiseen vähentää niiden takaisin saatujen varojen määrää, joita voidaan käyttää uudelleen. Tilintarkastustuomioistuimen 61 rahoitusvälineen otoksessa 34 suunnitteli vipuvaikutusta aikaansaamista ja saavutti sen.
- 27** Lisäksi osakerahastot/riskipääomarahastot ovat erilaisia, koska rahoitussopimuksissa ei yleensä edellytetä, että takaisin saadut varat tai muut tulot (tuotot, osingot) investoidaan automaattisesti uudelleen niiden elinkaaren aikana. Italian Lazion alueella on jopa niin sanottu ”kierrätyskielto”, eli tuottoa (pääomaa tai voittoja) ei voida käyttää uudelleen, vaan se on palautettava välittömästi yksityisille sijoittajille. Tilintuomioistuimen otoksessa vain muutamassa (pääasiassa oman pääoman ehtoisessa) ohjelmassa oli mukana yksityisiä sijoittajia, eikä näissä tapauksissa ollut siten havaittavissa minkäänlaista uudelleenkäyttöä.

Jäsenvaltiot ja alueet käyttävät ylijäämärahoitusta koheesiopolitiikan tarkoituksiin, joskin tietyin rajoituksin

- 28** Yhteisten säännösten² mukaan jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön järjestelyt Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) mukaisten lopullisilta tuensaajilta rahoitusvälineisiin takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttämiseksi tukikelpoisuusaajan päättymisen jälkeen riippumatta siitä, onko ne saatu kauden aikana vai sen päätyttyä (ns. **ylijäämärahoitus**). Koska kaudelle 2007–2013 ei asetettu määräaika, ylijäämärahoitusta on käytettävä, kunnes se on käytetty loppuun. Kausien 2014–2020 ja 2021–2027 osalta asiaan liittyvissä säännöissä säädetään, että takaisin saadut varat on käytettävä uudelleen tukikelpoisuusaajan päättymistä seuraavan kahdeksannen vuoden loppuun asti.

² Asetus (EY) N:o 1083/2006, 78 artiklan 7 kohta, asetus (EU) N:o 1303/2013, 45 artikla, ja asetus (EU) 2021/1060, 62 artikla.

- 29** Sääntöjen mukaan ylijäämärahoitus olisi investoitava uudelleen samantyyppisiin toimenpiteisiin (2007–2013) tai ohjelmien tavoitteiden (2014–2020) tai ohjelmien toimintapoliittisten tavoitteiden (2021–2027) mukaisesti.
- 30** Tilintarkastustuomioistuin tutki ylijäämärahoituksen tosiasiallista ja suunniteltua käyttöä 22 rahoitusvälineen otoksessa vuosina 2007–2013 ja 61 rahoitusvälineen otoksessa vuosina 2014–2020 (*liite IV*). Tilintarkastustuomioistuin arvioi, käyttivätkö hallintoviranomaiset ylijäämärahoitusta uudelleen yhteisten säännösten vaatimusten mukaisesti (ks. lisätietoja tilintarkastustuomioistuimen tarkastustavasta *liitteestä I*).

Vuosien 2007–2013 rahoitusvälineiden ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttö

- 31** *Taulukossa 1* esitetään otokseen sisältyneet vuosien 2007–2013 rahoitusvälineet sekä niiden ylijäämärahoitus ja se, miten se aiottiin käyttää uudelleen. Ylijäämärahoitusta käytettiin tosiasiassa uudelleen kaikissa tapauksissa Kreikan HELTEP-takuurahastoa lukuun ottamatta. Vaikka tukikelpoisuusaika päättyi vuonna 2015, tämän rahaston tapauksessa uudelleenkäyttöpäätöstä ei ollut vielä hyväksytty tarkastuksen ajankohtana. Sillä välin ylijäämävaroja säilytettiin Kreikan keskuspankin hallussa korkotilillä (*laatikko 3*).

Taulukko 1 | Ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttö – vuosien 2007–2013 rahoitusvälineet

Maa	Rahoitusvälineen nimi	Ylijäämärahoituksen uudelleenkäytön kohde
Saksa	KMU-Darlehensfonds Berlin	käytön jatkaminen vastaaviin tarkoituksiin tarkoitettuna kansallisena rahoitusvälineenä
	Mikromezzaninfonds Deutschland Bund	seuraajana toimivan koheesiopoliitiikan rahoitusvälineen kansallinen yhteisrahoitus
	Stadtentwicklungsfonds Brandenburg	koheesiopoliitiikan avustukset uusille hankkeille vastaaviin tarkoituksiin (kaupunkialueiden kehittämiseen vuosina 2021–2027)
	KMU Darlehensfonds Sachsen-Anhalt	käytön jatkaminen vastaaviin tarkoituksiin tarkoitettuna kansallisena rahoitusvälineenä, seuraajana toimivan koheesiopoliitiikan rahoitusvälineen kansallinen yhteisrahoitus
	Thüringen Dynamik	seuraajana toimivan rahoitusvälineen ja vastaaviin tarkoituksiin (pk-yritysten tukeminen kausina 2014–2020 ja 2021–2027) tarkoitettujen uusien koheesiopoliitiikan rahoitusvälineiden kansallinen yhteisrahoitus
Kreikka	TEPIX I	käytön jatkaminen kansallisena rahoitusvälineenä (väliaikainen TEPIX) ja uusi kansallinen rahoitusväline (DELFI), molemmat vastaaviin tarkoituksiin
	HELTEP-takuurahasto	ei uudelleenkäyttöä, pidetään pankeissa tuottamassa korkoa
Unkari	OP GOP – lainarahasto	uudet vastaaviin tarkoituksiin tarkoitettut kansalliset rahoitusvälineet (Kecskemétin kaupungin kehittämisrahasto, Irinyi II -riskipääomarahasto, Széchenyi -riskipääomarahasto, kansallinen pörssirahasto, Karpaattien altaan yrityskehitysrahasto) ja hallintopalkkioiden ja -kustannusten kattaminen tukikelpoisuuden jälkeen
	OP KMR – riskipääomarahasto	
Italia	Fondo di Sostegno JESSICA SICILIA	koheesiopoliitiikan avustukset (alle 60 000 asukkaan kunnille) ja uusi rahoitusväline (kaudella 2021–2027)
	Fondo Ingegneria Finanziaria Lazio – IF (holdingrahasto)	uusi vastaaviin tarkoituksiin tarkoitettu koheesiopoliitiikan rahoitusväline (Lazio-riskipääomarahasto 2014–2020) ja jälleenrahoituskustannusten kattaminen
Slovakia	ROP Jessica – SFRB	saman rahoitusvälineen käytön jatkaminen viiden vuoden ajan tukikelpoisuuden päättymisestä ja sen jälkeen samaan tarkoitukseen käytettävät kansalliset rahoitusvälineet
	OP CEG Jeremie – SIH	uudet vastaaviin tarkoituksiin käytettävät rahoitusvälineet, lainan myöntäminen koheesiopoliitiikan rahoitusvälineeseen ja hallintokustannusten ja -palkkioiden kattaminen

Huom. Tähän taulukkoon sisältyvät tiedot on esitetty holdingrahastojen tarkkuudella. Taulukossa esitettyihin 13 rahastoon sisältyy yhteensä 22 erityisrahastoa.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

32 Monissa rahoitus sopimuksissa määrätään, että ylijäämärahoitus sisällytetään aluksi alueellisiin tai kansallisiin talousarvioihin. Siksi niiden käyttäminen edellyttää erillistä toimivaltaisen viranomaisen tekemää päätös (ks. kohta [64](#)). Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kaikkien otokseen kuuluvien rahoitusvälineiden – Kreikan HELTEP-rahastoa lukuun ottamatta – ylijäämärahoitusta käytettiin vaadittuun tarkoitukseen:

- o samojen rahoitusvälineiden käytössä pitämiseen (Saksa, Italia, Slovakia)
- o sellaisten uusien rahoitusvälineiden (koheesiopolitiikan tai muiden) perustamiseen, joilla on vastaavat tavoitteet (Saksa, Kreikka, Unkari, Italia, Slovakia)
- o uusien koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kansallisen yhteisrahoituksen rahoittamiseen seuraavalla kaudella (Saksa, Italia)
- o rahoitusvälineiden hallintopalkkioihin ja -kustannuksiin (Unkari, Slovakia)
- o avustusten myöntämiseen alkuperäistä rahoitusvälinettä vastaaviin tarkoituksiin (Saksa, Italia, ks. myös [laatikko 4](#)).

Laatikko 3

HELTEP-takuurahasto (Kreikka)

Tarkastuksen ajankohtana, kun tukikelpoisuusajan päättymisestä vuonna 2015 oli kulunut lähes kymmenen vuotta, Kreikan HELTEP-takuurahaston ylijäämärahoitusta, jonka määrä oli noin 300 miljoonaa euroa, ei ollut käytetty uudelleen, vaan sitä säilytettiin edelleen valtionkassatilillä.

Tällä takuurahastolla oli tärkeä rooli Kreikan liikepankkien tukemisessa rahoituskriisin aikana. Rahasto perustettiin vuonna 2012, jotta Euroopan investointipankki voisi lainata varoja Kreikan liikepankeille. Ne myönsivät vuorostaan lainoja pk-yrityksille, jotka eivät voineet lainata varoja muualta.

Vuoden 2017 jälkeen EIP:n ei tarvinnut enää lainata varoja Kreikan pankeille tähän tarkoitukseen, koska ne saattoivat saada rahoitusta rahoitusmarkkinoilta. Näin ollen takuurahoitusväline lakkautettiin.

Kreikan hallituksen päätös ylijäämärahoituksen uudelleenkäytöstä on edelleen vireillä, mikä tarkoittaa, että kierrätysvaikutus EU:n koheesiopolitiikan tavoitteiden hyväksi ei ole toteutunut kymmeneen vuoteen. Sen sijaan varoista kertyvät korot lisätään kansalliseen talousarvioon.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Kreikan EPANEK-hallintoviranomaiselta saatujen tietojen perusteella.

Kauden 2014–2020 rahoitusvälineiden ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttö

- 33** *Taulukossa 2* esitetään vuosien 2014–2020 ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttö tilintarkastustuomioistuimen otoksessa hallintoviranomaisten vuoden 2024 loppuun mennessä tekemän päätöksen mukaisesti tuolloin tosiasiallisesti takaisin saatujen varojen perusteella.

**Taulukko 2 | Ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttö –
ohjelmakausi 2014–2020**

<i>Maa</i>	<i>Rahoitusvälineen nimi</i>	<i>Ylijäämärahoituksen uudelleenkäytön kohde</i>
Saksa	KMU-Darlehensfonds Berlin	kausien 2014–2020 ja 2021–2027 välisen rahoituskuilun paikkaaminen, myöhemmin seuraajarahoituvälineen kansallinen yhteisrahoitus
	Mikromezzaninefonds Deutschland Bund	pk-yritysten mikrovälirahoituksen vahvistaminen
	Thüringen Dynamik	käytön jatkaminen kansallisena rahastona samoin ehdoin
Kreikka	TEPIX I	ei vielä päätöstä: takaisin saadut varat / takaisinmaksut ovat Kreikan keskuspankissa olevalla tilillä
	EQUIFUND	takaisinmaksut ovat rahastonhoitajan tilillä, ja rahaston käyttö saattaa jatkua vuosina 2021–2027
	Covid-19-takaus	ei vielä takaisinmaksuja rahoitusvälineen luonteen vuoksi
Unkari	GINOP-painopisteen 8 mukainen holdingrahasto (22 erityisrahastoa)	kansallisen ohjelman (Széchenyi Kártya -ohjelma) rahoittaminen, koheesiopolitiikan rahoitusvälineen 2021–2027 kansallinen yhteisrahoitus ja hallintopalkkioiden ja -kustannusten kattaminen tukelupoisuusajan jälkeen
	EFOP -lainarahasto	avustukset kahdelle koheesiopolitiikan hankkeelle
Italia	Fondo Azioni Riposizionamento dell'Economia del Lazio -holdingrahasto (neljä erityisrahastoa)	koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kansallinen yhteisrahoitus (Lazio-riskipääomarahasto II kaudella 2021–2027)
	POR Puglia Microcredito	kansallinen panos koheesiopolitiikan rahoitusvälineisiin (Equity Puglia, Minibond ja Technodae kaudella 2021–2027)
Slovakia	IROP PA 4 – SFRB	saman rahoitusvälineen käytön jatkaminen kansallisella tasolla samankaltaisiin tarkoituksiin (energiatohkeustuotojenpiteiden tukeminen) ja hallintokustannusten ja -palkkioiden kattaminen
	OP II PA 11 -holdingrahasto (24 erityisrahastoa)	saman rahoitusvälineen käytön jatkaminen kansallisella tasolla samankaltaisiin tarkoituksiin (lähinnä pk-yritysten tukemiseen) ja hallintokustannusten ja -palkkioiden kattaminen

Huom. Tähän taulukkoon sisältyvät tiedot on esitetty holdingrahastojen tarkkuudella. Taulukossa esitettyihin 12 rahastoon sisältyy yhteensä 61 erityisrahastoa.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

- 34** Kuten vuosina 2007–2013, uudelleenkäyttöpäätökset tehtiin yleisesti voimassa olevien sääntöjen mukaisesti, ja takaisin saatuja varoja käytettiin pääasiassa samojen tai uusien rahoitusvälineiden yhteydessä samankaltaisiin tarkoituksiin. Esimerkiksi Slovakiassa kaksi merkittävää rahastonhoitajaa, SIH ja SFRB, säilyttivät ylijäämärahoitusta samoissa rahoitusvälineissä ja käyttivät sitä uudelleen samantyyppisiin toimiin vähintään kahdeksan vuoden aikana tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen, lukuun ottamatta varoja, joilla katetaan hallinnointikulut ja -palkkiot. Saksassa Mikromezzaninefonds Deutschland Bund -rahaston ylijäämärahoitusta käytetään kansallisena yhteisrahoituksena sen seuraajana kaudella 2021–2027 toimivalle rahoitusvälineelle vastaavassa koheesiopolitiikan ohjelmassa. Thüringen Dynamik -rahaston ylijäämärahoitus taas siirretään alueelliseen seuraajarahotusvälineeseen ilman uutta koheesiorahoitusta. Italiassa tuetaan uusia rahoitusvälineitä vastaaviin tarkoituksiin sekä Laziassa että Apuliassa.
- 35** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös kaudella 2014–2020 yhden tapauksen, jossa ylijäämärahoitus oli käytetty avustusten myöntämiseen vastaaviin tarkoituksiin tähtääville hankkeille. Periaatteessa avustuksina myönnettävällä kertaluonteisella rahoituksella estetään varojen kierrätysvaikutus jatkossa. Palautettujen varojen uudelleenkäyttö avustuksina voi kuitenkin olla perusteltua poikkeustapauksissa ([laatikko 4](#)).

Laatikko 4

Ylijäämärahoituksen käyttö kertaluonteisten avustusten myöntämiseen – esimerkkejä

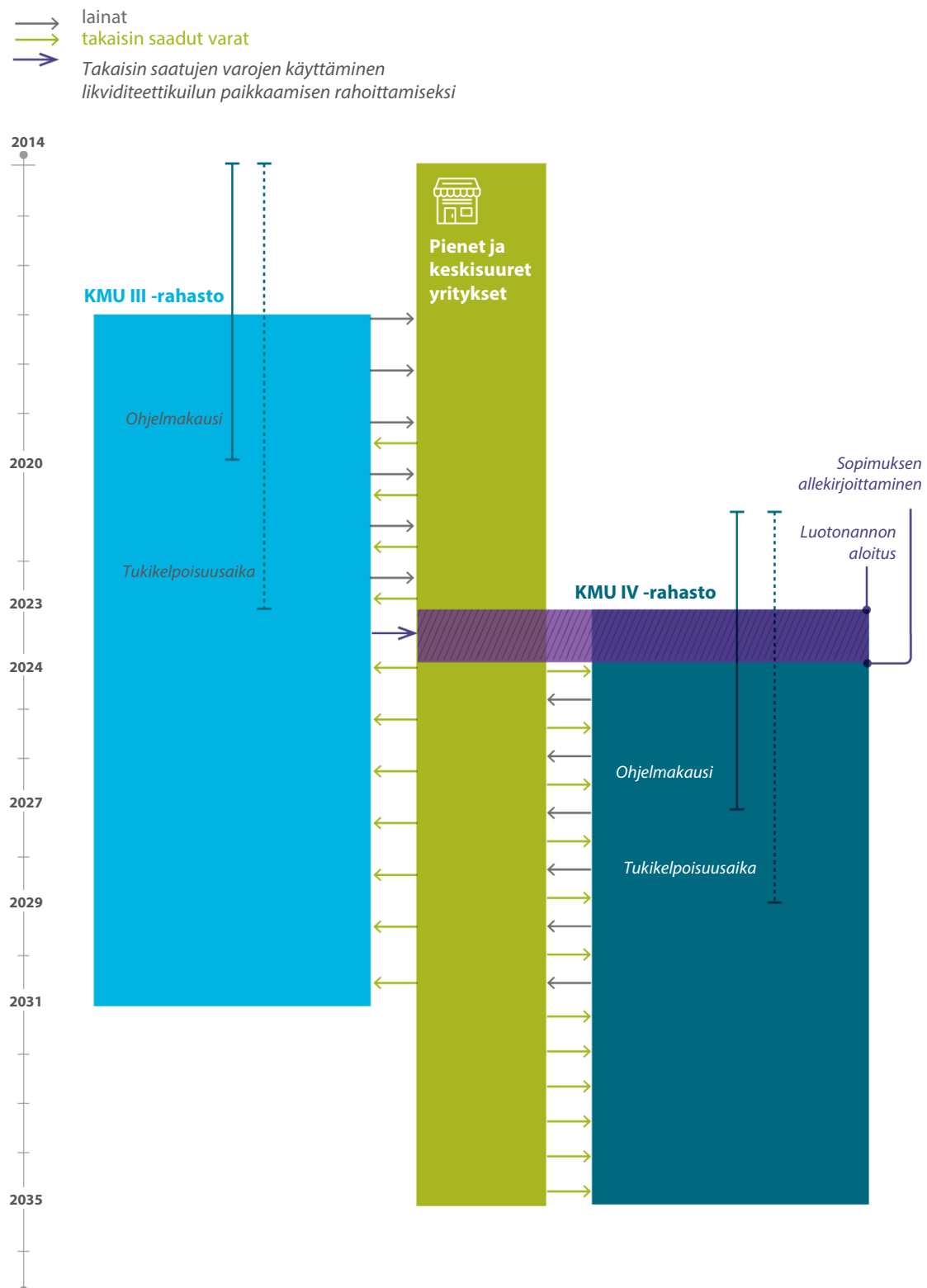
Unkarin henkilöstöalan toimenpideohjelman viranomaiset eivät jatkaneet vuosien 2014–2020 lainarahoitusvälinettä kaudella 2021–2027. Sen sijaan ne päättivät käyttää ylijäämärahoituksen avustuksiin, joilla rahoitetaan kahden covid-19-pandemian aikana ennenaikaisesti pysäytetyn koulujen peruskorjaushankkeen loppuun saattaminen.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että edeltävällä kaudella 2007–2013 ylijäämärahoitus Saksan Stadtentwicklungsfonds Brandenburg -rahastosta, joka myönsi lainoja julkisille kaupunkikehityshankkeille, käytettiin avustusten myöntämiseen vastaaville hankkeille. Viranomaiset eivät pitäneet rahoitusvälinettä käytössä sen aiemmassa muodossa, koska sille ei ollut enää riittävää kysyntää, kun markkinoille oli tullut halvempia lainoja.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin Saksan ja Unkarin hallintoviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

36 Toinen esimerkki ylijäämärahoituksen käytöstä kauden 2014–2020 tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen on kauden 2021–2027 välineiden käyttöönottoa edeltävien likviditeettivajeiden umpeen kurominen. Saksassa, jossa vuosien 2014–2020 KMU Darlehensfonds Berlin (KMU III) -rahastolle oli kysyntää tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen, ylijäämärahoitus mahdollisti lainojen myöntämisen seuraavan rahoitusvälineen perustamiseen asti (*kaavio 3*), jolloin vältettiin EU:n ohjelmasuunnittelusykleistä aiheutuvat häiriöt.

Kaavio 3 | Ylijäämärahoituksen käyttö ohjelma-, tukikelpoisuus- ja rahastokausien välisten likviditeettivajeiden paikkaamiseksi KMU Darlehensfonds Berlin -rahaston osalta kausina 2014–2020 (KMU III) ja 2021–2027 (KMU IV)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisen tietojen perusteella.

- 37** Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen ajankohtana Kreikan TEPIX II- ja EQUIFUND-rahastojen ylijäämärahoituksen käytöstä ei ollut vielä tehty päätöstä. Italiassa käytettiin vain osa Lazio- ja POR Puglia Microcredito -rahoitusvälineistä saadusta ylijäämärahoituksesta, koska uusien päätösten tekeminen oli kesken.

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kehys ei kannusta uudelleenkäyttöön

- 38** Tilintarkastustuomioistuin arvioi, missä määrin eri ohjelmakausien oikeudellisessa kehyksessä kannustettiin hyödyntämään rahoitusvälineiden kierrätysvaikutuksen mahdollisuuksia, ja ottivatko komissio ja jäsenvaltiot käyttöön asianmukaisia järjestelyjä tämän maksimoimiseksi.

Oikeudellinen kehys ei ole riittävän selkeä ja yksiselitteinen takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön maksimoimiseksi

- 39** Jotta hallintoviranomaiset saisivat vahvan kannustimen käyttää takaisin saatuja varoja uudelleen lisäinvestointien tukemiseksi, lainsäädäntökehyksessä on oltava selkeä ja yksiselitteinen uudelleenkäyttövelvoite. Tähän olisi sisällyttävä vähimmäisvaatimukset mahdollisten takaisin saatujen varojen osalta, mukaan lukien uudelleenkäyttöä koskevat tavoitteet, muoto ja aikataulu. Toisaalta sääntöjen on sallittava jäsenvaltioille riittävä joustovara uudelleenkäyttövelvoitteen mukauttamiseksi uusiin tarpeisiin, markkinoiden kehitykseen, poliittisen ympäristön muutoksiin sekä muihin tarpeisiin ja olosuhteisiin.
- 40** Rahoitusvälineiden käyttöä koheesiopolitiikassa säännellään eri ohjelmakausien yhteisiä säännöksiä koskevilla asetuksilla (*liite I*, kohdat **13–15**). Täytäntöönpanoasetuksissa ja komission ohjeissa annetaan lisätietoja yhteisten säännösten tulkinnasta ja täsmennyksistä.
- 41** Uudelleenkäyttövelvoitetta käsitellään ja selvennetään kolmen peräkkäisen ohjelmakauden oikeudellisissa kehyksissä vaihtelevissa määrin. Vaikka vuosien 2007–2013 säännökset olivat asiaan osalta melko yleisluontoisia, vuosien 2014–2020 yhteiset säännökset olivat yksityiskohtaisempia ja selkeyttivät tiettyjä tärkeitä näkökohtia (ks. *liite I*). Komissio täydensi niitä hallintoviranomaisille annetuilla huomattavan kattavilla ohjeilla, joskin ne eivät käsitelleet erityisesti uudelleenkäyttöä. Nykyisellä ohjelmakaudella 2021–2027 komissio pitää yhteisiä säännöksiä riittävän selkeinä ja päätti olla antamatta lisäohjeita.

- 42** Kausien 2014–2020 ja 2021–2027 yhteisten säännösten sanamuodossa on velvoite käyttää (”on käytettävä”) takaisin saatuja varoja uudelleen ohjelmakauden aikana.³ Komissio on kuitenkin antanut hallintoviranomaisille huomattavasti harkintavaltaa varojen uudelleenkäytössä ohjelmakauden aikana. Käytännössä komission lähestymistapa on johtanut vain hyvin vähäiseen seurantaan kierrätysvaikutuksen osalta, mikä on mahdollisesti vähentänyt jäsenvaltioiden ja alueiden kannustimia maksimoida takaisin saatujen varojen käyttö ohjelmakauden aikana.
- 43** Lisäksi vuosien 2014–2020 ja 2021–2027 yhteisissä säännöksissä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus käyttää uudelleen palautettuja resursseja tukikelpoisuusajan jälkeen (yliäämärahoitus) avustusten myöntämiseen edunsaajille sen sijaan, että ne käytettäisiin uudelleen käytössä pidettyjen tai uusien rahoitusvälineiden kautta. Vaikka kertaluonteisten avustusten käyttö on perusteltua tietyissä tapauksissa (*laatikko 4*), se ei ole kierrätysvaikutusta koskevan periaatteen mukaista, koska varoja ei voida enää käyttää uudelleen jatkossa.

Ohjelmakausi 2007–2013

- 44** *Kauden 2007–2013 yhteisten säännösten* 78 artiklan 7 kohdassa säädetään vain hyvin yleisluontoisesta uudelleenkäyttövelvoitteesta ja todetaan, että pk-yritysten on käytettävä palautettuja resursseja pk-yritysten kaupunkialueiden kehityshankkeisiin tai energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian käyttöön rakennuksissa, olemassa olevat asunnot mukaan luettuina. Uudelleenkäytön muotoon, määrään tai määräaikaan ei liity rajoituksia, eikä yhteisissä säännöksissä tehdä eroa tukikelpoisuusajan aikaista ja sen jälkeistä uudelleenkäyttöä koskevien velvoitteiden välillä.
- 45** Komissio julkaisi useita ohjeasiakirjoja yhteisten säännösten täydentämiseksi. Yksi näistä on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 44 artiklan mukaisia *rahoitusjärjestelyvälineitä koskeva vuoden 2011 ohjeasiakirja*, jossa jäsenvaltioita kehoitetaan käyttämään takaisin saadut varat uudelleen samantyyppisiin toimiin samalla alueella ja toistaiseksi, kunnes varat on käytetty loppuun. Ohjeet annettiin kuitenkin myöhäisessä vaiheessa ohjelmakautta, joten useimmat rahoitusvälineet oli jo perustettu. Koska ohjeistus ei sido jäsenvaltioita, sitä ei noudatettu yleisesti.

³ Asetus (EU) N:o 1303/2013, 44 artikla, ja asetus (EU) 2021/1060, 62 artikla.

Ohjelmakausi 2014–2020

- 46** Kauden 2014–2020 yhteisten säännösten johdanto-osan 34 kappaleessa todetaan, että rahoitusvälineet ovat yhä tärkeämpiä, sillä niillä voidaan saada aikaan vipuvaikutus koheesiorahastoihin, niiden avulla voidaan yhdistää eri muodossa olevia julkisia ja yksityisiä varoja ja koska kierrätettävillä rahoitusvirroilla tehdään tällainen tuki pitempiaikaisemmaksi pitkällä aikavälillä.
- 47** Asetuksen 44 artiklan 1 kohdassa säännellään uudelleenkäyttöä **tukikelpoisuusaikana** ja säädetään, että rahoitusvälineisiin takaisin maksetut ja ERI-rahastoista peräisin olevat varat olisi käytettävä a) samojen tai muiden rahoitusvälineiden kautta tehtäviin uusiin sijoituksiin, b) talletettujen summien negatiivisista koroista aiheutuvien tappioiden kattamiseen ja c) rahoitusvälineiden hallinnointikulujen ja -palkkioiden kattamiseen.
- 48** Asetuksen 45 artiklassa säädetään **tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen** palautettujen varojen uudelleenkäytöstä vaatimalla jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ERI-rahastojen tukeen liittyvät, vähintään kahdeksan vuoden kuluessa tukikelpoisuusajan päättymisestä takaisin maksetut varat käytetään uudelleen kyseisten ohjelmien tavoitteiden mukaisesti. Tämä voidaan tehdä joko samojen tai muiden rahoitusvälineiden puitteissa tai muiden tukimuotojen, kuten avustusten, kautta.
- 49** Komissio ei ole antanut kattavia ohjeita uudelleenkäytöstä, mutta se on ajan mittaan selventänyt tiettyjä takaisin saatuihin varoihin liittyviä näkökohtia hallintoviranomaisille osoitetun kysymyksiä ja vastauksia sisältävän oppaan avulla (ks. [laatikko 5](#)). Vaikka hallintoviranomaiset pitivät tätä yleisesti ottaen hyödyllisenä, osa niistä katsoi, että ohjeet olisivat olleet helppokäyttöisempiä, jos ne olisivat kaikki olleet saatavilla yhdessä samassa yhteydessä.

Laatikko 5

Komission selvennykset takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusaikana ja sen jälkeen

Komissio on neuvonut hallintoviranomaisia useista takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä koskevista näkökohdista esimerkiksi seuraavasti:

- 1) tukikelpoisuusaikana palautettuja varoja voidaan käyttää uudelleen kattamaan hallintopalkkiot ja -kustannukset, jotka ylittävät yhteisissä säännöksissä annetut enimmäismäärät
- 2) ohjelmakaudelta peräisin olevia takaisin saatuja varoja voidaan käyttää uudelleen rahoitusvälineiden kansalliseen yhteisrahoitukseen seuraavalla ohjelmakaudella, mutta ei meneillään olevalla kaudella
- 3) ERI-rahastojen tukeen liittyvien rahoitusvälineisiin takaisin maksettujen varojen ei tarvitse 1. tammikuuta 2032 alkaen täyttää uudelleenkäyttövaatimusta, vaan ne voidaan käyttää muihin tarkoituksiin.

Lähde: Komission vastaukset hallintoviranomaisten kysymyksiin takaisin saaduista varoista kaudella 2014–2020.

50 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että komissio oli antanut Saksalle ohjekirjeen, jossa se salli ERI-rahastoista peräisin olevien takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön kansallisen yhteisrahoituksen kustannusten (koron, jonka kansallinen kehityspankki maksaa rahan lainaamisesta rahoitusmarkkinoilta) kattamiseksi samalla kaudella. Tämä käytäntö kiellettiin kuitenkin ehdottomasti komission omissa ohjeissa ohjelmakaudelle 2007–2013 ja myös sen uusissa ohjeissa kaudelle 2014–2020 (ks. edellä [laatikon 5](#) kohta 2).

Ohjelmakausi 2021–2027

51 [Kauden 2021–2027 yhteisten säännösten](#) 62 artiklan 1 kohta, joka koskee vaatimusta varojen uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusaikana, on sanamuodoltaan hyvin samanlainen kuin kauden 2014–2020 säännökset, mutta siinä otetaan käyttöön moitteettoman varainhoidon periaate. Siinä selvennetään, että takaisin saatuja varoja voidaan käyttää uudelleen hallintokustannuksiin ja -palkkioihin, mutta vain jos ne liittyvät uusiin investointeihin. Muutoin säännökset eivät olennaisesti muuttuneet vuosien 2014–2020 säännöksistä. Komissio katsoo joka tapauksessa, että säännöt ovat riittävän selkeitä ja että sen ei tarvinnut antaa lisäohjeita.

Komissio ei valvonut vaikuttavalla tavalla rahoitusvälineistä takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä

- 52** Koheesiopolitiikan rahoitusta, rahoitusvälineet mukaan luettuina, hallinnoidaan yhteistyössä, jolloin komissio ja jäsenvaltiot jakavat vastuun EU-rahastojen hallinnoinnista ja täytäntöönpanosta sääntöjen mukaisesti ja moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen. Komissiolla on kuitenkin lopullinen vastuu EU:n talousarvion täytäntöönpanosta, ja sen on varmistettava, että jäsenvaltioiden eri viranomaisten, virastojen ja elinten työtä valvotaan.⁴ Tähän valvontaan kuuluu EU:n varojen käytön seuranta, varmentaminen ja tarkastukset. Tilintarkastustuomioistuimien arvioi, miten komissio hoitaa näitä velvollisuuksia rahoitusvälineiden osalta.
- 53** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että hallintoviranomaisten oli raportoitava takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä komissiolle vuosina 2007–2013 ja 2014–2020, vaikkakin eri laajuudessa. Komissio ei kuitenkaan ole todentanut ja hyödyntänyt riittävästi näitä tietoja jäsenvaltioiden suorittamasta uudelleenkäytöstä. Vaikka komissio teki 11 rahoitusvälineiden aihekohtaista tarkastusta, tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että nämä tarkastukset kattoivat vain kolme prosenttia rahoitusvälineiden kokonaismäärästä ja että uudelleenkäyttövelvoitetta koskevaa tarkastusdokumentaatiota oli vain vähän.
- 54** Kaudella 2007–2013 jäsenvaltioiden viranomaisilta ei edellytetty raportointia takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä **tukikelpoisuusaikana**, mutta ohjelmakaudella 2014–2020 hallintoviranomaisille asetettiin laajat raportointivaatimukset. Kaudella 2021–2027 komissio vähensi raportointivaatimuksia ja poisti vaatimuksensa, jonka mukaan jäsenvaltioiden viranomaisten on toimitettava tiedot kauden aikana takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä.
- 55** **Tukikelpoisuusajan jälkeen** palautettujen varojen uudelleenkäytön osalta komissio tarkastaa ohjelmien päättämisen yhteydessä jäsenvaltioiden järjestelyt ylijäämärahoituksen myöhempää käyttöä varten. Komissio ei kuitenkaan seuraa, varmenna tai tarkasta ylijäämärahoituksen tosiasiallista käyttöä eikä tiedä, käyttävätkö jäsenvaltiot tai alueet ylijäämärahoitusta tosiasiaassa koheesiopolitiikan tavoitteiden tukemiseen, kuten yhteisissä säännöksissä edellytetään.

⁴ Sopimus Euroopan unionin toiminnasta, 317 artikla.

- 56** Tilintarkastustuomioistuim havaitti myös, että sekä ohjelmakausien 2014–2020 että 2021–2027 oikeudelliset vaatimukset ovat epäjohtamomukaisia, koska jäsenvaltioiden on käytettävä uudelleenvarat, jotka on saatu takaisin kahdeksan vuoden aikana kauden jälkeen. Kyseisiin rahoitusvälineisiin liittyvät asiakirjat on kuitenkin säilytettävä vain kolmen vuoden ajan päättymisen jälkeen (kaudella 2014–2020) ja viiden vuoden ajan rahoitusvälineeseen viimeksi suoritettun maksun jälkeen (kaudella 2021–2027). Tämä rajoittaa komission keinoja seurata ja tarkastaa ylijäämärahoituksen uudelleenkäyttöä.

Ohjelmakausi 2007–2013

- 57** Komissiolla ei ollut kaudella 2007–2013 tietoja takaisin saatujen varojen määrästä ja uudelleenkäytöstä. Jäsenvaltioiden osana ohjelmien päättämiseksi toimittamien pakollisten tietojen perusteella komissio arvioi, että lopulliset tuensaajat olivat maksaneet takaisin 8,5 miljardia euroa (noin puolet kyseisen ohjelmakauden rahoitusvälineisiin osoitetusta rahoituksesta). Tähän sisältyvät jäsenvaltioiden ilmoittama ylijäämärahoitus ja komission arviot tulevista takaisin saatavista varoista rahoitusvälineiden lakkauttamiseen asti. Luku ei kuitenkaan ole luotettava, koska komissio ei ole koskaan todentanut tai tarkastanut tämän ylijäämärahoituksen tosiasiallista (uudelleen)käyttöä.

Ohjelmakausi 2014–2020

- 58** Kaudella 2014–2020 ohjelmakauden aikana takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä koskevista laajemmista raportointivaatimuksista tuli hallintoviranomaisille pakollisia.⁵ Komissio antoi asetuksen täydennykseksi erityisiä ohjeita.⁶ Tilintarkastustuomioistuin havaitti, että komissio teki jäsenvaltioiden vuotuisissa täytäntöönpanokertomuksissa toimittamien tietojen uskottavuutta koskevia tarkastuksia, mutta ei todentanut eikä tarkastanut näiden tietojen luotettavuutta. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa vahvistettiin, että tiedot eivät aina olleet luotettavia; esimerkiksi hallintoviranomaiset raportoivat joskus virheellisesti, ettei uudelleenkäyttöä ollut ollenkaan. Lisäksi komissio pyysi tietoja ainoastaan ensimmäisestä investointisyklisestä. Tämä antoi puutteellisen ja rajallisen kuvan kierrätysvaikutuksesta.

⁵ Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 46 artiklassa ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 821/2014 liitteessä I määritellään rahoitusvälineitä koskevien tietojen raportointimalli, joka kattaa tiedot lopullisilta tuensaajilta saaduista takaisinmaksuista (rivi 36) ja varojen uudelleenkäytöstä (rivi 37).

⁶ Rahoitusvälineitä koskevan raportointimallin päivitys vuodelta 2021.

- 59** Komissio laati vuosittaisia yhteenvetoja rahoitusvälineistä sille raportoitujen tietojen perusteella.⁷ Vuodelle 2023 (tukikelpoisuusajan viimeinen vuosi) ei kuitenkaan laadittu vuotuisia täytäntöönpanokertomuksia⁸, minkä vuoksi uudelleenkäyttöä koskevia tietoja ei saada kyseisestä vuodesta aina päättymisvuoteen 2026 asti. Tämä on menetetty mahdollisuus todentaa, tarkastaa ja arvioida takaisin saatujen varojen tosiasiallista uudelleenkäyttöä, koska tällä ajanjaksolla takaisin saatujen varojen kertyminen nopeutuu, ja niiden uudelleenkäyttöpotentiaali on siksi merkittävä.

Ohjelmakausi 2021–2027

- 60** Ohjelmakaudella 2021–2027 rahoitusvälineiden käyttöä koskevia raportointivaatimuksia vähennettiin huomattavasti, ja ne olivat paljon vähemmän yksityiskohtaisia. Komissio perusteli tätä tarpeella yksinkertaistaa prosessia ja parantaa jäljelle jäävien toimitettavien tietojen tarkkuutta. Yhteisten säännösten⁹ mukaan lopullisilta tuensaaajilta takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä ei enää tarvita tietoja. Komissiolla ei näin ollen ole mitään, minkä perusteella se voi seurata, todentaa ja tarkastaa takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä ohjelmakauden aikana. Ilman komission valvontaa jäsenvaltioilla on vielä vähemmän kannustimia asettaa takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttö etusijalle toimenpideohjelmista saatavien varojen käyttöön nähden.

Jäsenvaltiot ottavat uudelleenkäyttövelvoitteen jossain määrin huomioon, mutta rahoitussopimuksissa ei yleensä ole uudelleeninvestointia koskevia kannustimia

- 61** Tilintarkastustuomioistuin arvioi, missä määrin jäsenvaltioiden viranomaiset ottavat uudelleenkäyttövelvoitteen huomioon rahoitusvälineitä perustaessaan ja toteuttavatko ne toimenpiteitä kannustaakseen rahastonhoitajia käyttämään takaisin saatuja varoja uudelleen. Tilintarkastustuomioistuin tutki valittujen rahoitusvälineiden rahoitussopimuksia.

⁷ Asetus (EU) N:o 1303/2013, 46 artiklan 4 kohta.

⁸ Asetus (EU) N:o 1303/2013, 50 artikla.

⁹ Asetus (EU) 2021/1060, 42 artikla.

- 62** Rahoitusvälineiden perustamisvaiheessa hallintoviranomainen ja rahastonhoitaja allekirjoittavat rahoitussopimuksen, jossa hahmotellaan täytäntöönpanoehdot. Oikeudellisen kehyksen mukaan sopimukseen olisi sisällyttävä määräyksiä takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusaikana ja sen jälkeen.¹⁰
- 63** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kaikissa rahoitussopimuksissa käsitellään jossain määrin uudelleenkäyttöä **tukikelpoisuusaikana**, mutta niissä on huomattavia eroja siinä, missä määrin ne sitoutuvat takaisin saatujen varojen uudelleeninvestointiin ja miten yksityiskohtaisia ne ovat. Joissakin vain viitataan yhteisiin säännöksiin, kun taas toiset sisältävät tarkempia vaatimuksia (ks. [taulukko 3](#)). Vaikka hallintokustannusten ja -palkkioiden kattaminen takaisin saaduilla varoilla on yleinen käytäntö, tilintarkastustuomioistuin havaitsi takaisin saatujen varojen automaattista uudelleeninvestointia koskevan velvoitteen vain kuudessa tapauksessa, jotka liittyivät FARE LAZIO -holdingrahastoon (mukaan lukien neljä erityisrahastoa) ja Thüringen Dynamik -rahastoon, kausina 2007–2013 ja 2014–2020.

¹⁰ Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 liite IV ja asetuksen (EU) 2021/1060 liite X.

Taulukko 3 | Rahoitussopimuksissa annetut määräykset uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusaikana, rahoitusvälineet kausina 2014–2020 ja 2021–2027

Maa	Rahoitusvälineen nimi	Ajanjakso	Käyttö tukikelpoisuusaikana
Saksa	KMU-Darlehensfonds Berlin	2014–2020	1) rahastonhoitajalle maksettavaan erityiskorvaukseen 2) rahastonhoitajan hallintokustannusten ja -palkkioiden korvaamiseen 3) mahdollisten negatiivisten korkojen kattamiseen 4) loppuosa lisäinvestointeihin
		2021–2027	1) rahastonhoitajan erityiskorvaukseen 2) IBB:n hallintokustannusten ja -palkkioiden korvaamiseen 3) mahdollisten negatiivisten korkojen kattamiseen ja 4) lopullisiin vastaanottajiin tehtäviin uusiin investointeihin
	Mikromezzaninefonds Deutschland Bund	2014–2020	ERP-SV:n korkovaatimuksen kattamiseen ja ERP-SV:ltä kansallisena yhteisrahoitusosuutena saatavien varojen takaisinmaksuun
		2021–2027	ensisijaisesti koron maksamiseen kansalliselle yhteisrahoittajalle (ERP-SV) ja hallintokustannusten ja -palkkioiden kattamiseen
	Thüringen Dynamik	2014–2020	lopullisiin vastaanottajiin tehtäviin lisäinvestointeihin vuodesta 2021 alkavan rahoituskauden aikana
Kreikka	TEPIX II	2014–2020	joko lisäinvestointeihin saman tai toisen rahoitusvälineen kautta tai TEPIX II:n hallintokustannusten kattamiseen
	TEPIX III	2021–2027	uusiin investointeihin saman tai muun rahoitusvälineen yhteydessä ja hallintopalkkioiden ja -kustannusten kattamiseen
	EQUIFUND	2014–2020	pääasiassa hallintopalkkioiden ja -kustannusten kattamiseen sekä saman tai muun rahoitusvälineen kautta tehtäviin investointeihin
	Covid-19-takaus	2014–2020	maksamatta olevien hallintopalkkioiden maksamiseen ja mahdollisten negatiivisten korkojen maksamiseen
Unkari	GINOP-painopisteen 8 mukainen holdingrahasto (22 erityisrahastoa)	2014–2020	lisäinvestointeihin ja hallintopalkkioiden ja -kustannusten kattamiseen
	EFOP -lainarahasto	2014–2020	
	GINOP Plusz -lainarahasto	2021–2027	
Italia	FARE Lazio – holdingrahasto (neljä erityisrahastoa)	2014–2020	uusiin investointeihin takaisin saatavien varojen automaattisen kierrätyksen avulla 31. lokakuuta 2023 asti
	POR Puglia Microcredito	2014–2020	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen yhteydessä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 1303/2013 44 artiklan mukaisesti
	NP Ricerca, Innovazione e Competitività per la Transizione Verde e Digitale (MIMIT)	2021–2027	uusiin investointeihin ja hallintopalkkioiden sekä kustannusten ja mahdollisten tappioiden kattamiseen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 1060/2021 62 artiklan mukaisesti
Slovakia	IROP PA 4 – SFRB	2014–2020	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen yhteydessä
	OP II PA 11 -holdingrahasto (24 erityisrahastoa)	2014–2020	yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 1303/2013 44 artiklan mukaisesti

Huom. Tähän taulukkoon sisältyvät tiedot on esitetty holdingrahastojen tarkkuudella. Taulukossa esitettyihin 17 rahastoon sisältyy yhteensä 68 erityisrahastoa.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisten tietojen perusteella.

- 64** Lisäksi rahoitussopimusten määräyksissä, jotka koskevat ylijäämärahoituksen käyttöä **tukikelpoisuusajan jälkeen**, on huomattavia eroja (*liite II*). Puolet otoksen rahoitusvälineistä edellytti takaisin saatujen varojen siirtämistä julkishallinnon (hallintoviranomaisten) tileille, kunnes on tehty erityinen uudelleenkäyttöpäätös yhteisten säännösten mukaisesti. Puolet taas edellytti, että takaisin saadut rahat pidettäisiin rahastonhoitajan hallussa, jotta niitä voidaan käyttää samaan tarkoitukseen saman rahoitusvälineen tai sen seuraajan yhteydessä (*laatikko 6*).

Laatikko 6

Rahoitusvälineet, jotka jatkavat investointeja tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen

Kun rahoitussopimuksissa määrätään, että takaisin saatujen varojen olisi pysyttävä rahastonhoitajan hallussa uudelleeninvestointia varten, se osoittaa hallintoviranomaisten sitoutuvan voimakkaammin käyttämään ylijäämärahoitusta samaan tavoitteeseen.

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi otoksessa useita esimerkkejä tästä:

- KMU-Darlehensfonds Berlin -lainarahaston rahoitussopimuksissa määrättiin kaikilla kolmella kaudella, että ylijäämärahoituksen olisi pysyttävä rahastonhoitajan hallussa pk-yritysten tukemisen jatkamiseksi.
- Thüringen Dynamik -lainarahoitusvälineiden rahoitussopimukset kausille 2007–2013 ja 2014–2020 edellyttivät, että ylijäämärahoitus olisi käytettävä rahoittamaan saman rahastonhoitajan perustamia seuraajavälineitä, joilla tuetaan pk-yrityksiä.
- Slovakiassa ohjelmakaudesta 2014–2020 lähtien kansallisessa oikeudellisessa kehyksessä ja kaikissa rahoitussopimuksissa on määrätty, että ylijäämärahoitus vähintään kahdeksan vuoden ajalta tukikelpoisuusajan päättymisestä ja mahdollisesti sen jälkeen, riippuen markkina-arvioinnista tai hallituksen päätöksestä, olisi käytettävä uudelleen saman rahoitusvälineen yhteydessä samaan tavoitteeseen.

Tilintarkastustuomioistuimen II jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Annemie Turtelboomin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 22. lokakuuta 2025 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Tony Murphy
presidentti

Liitteet

Liite I – Tietoja tarkastuksesta

Koheesiopolitiikan rahoitusvälineet

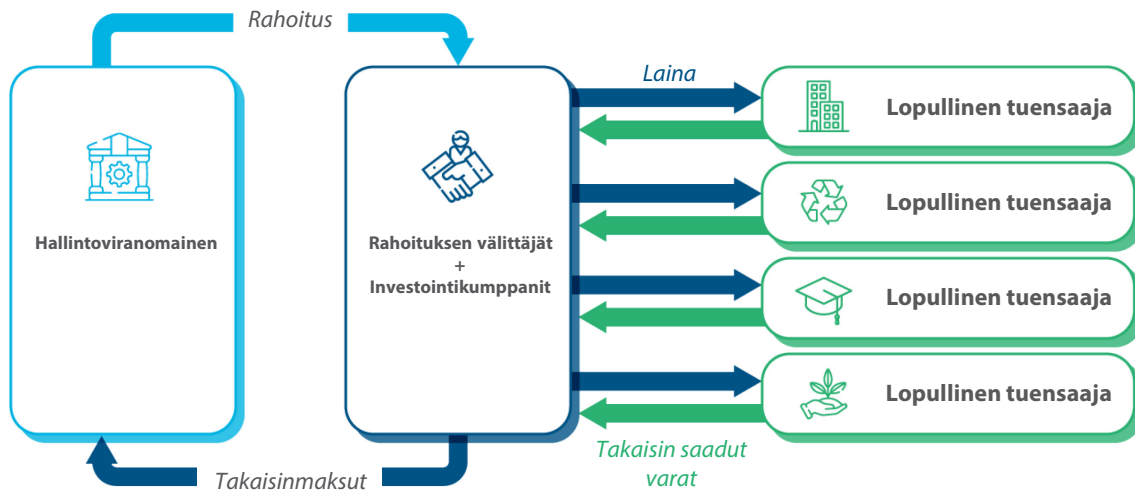
- 01** Koheesiopolitiikkaa toteutetaan perinteisesti avustuksin, joilla annetaan kertaluonteista taloudellista tukea yksityisille tai julkisille edunsaajille alueellisia toimintapoliittisia tavoitteita tukevien hankkeiden täytäntöönpanoon. **Rahoitusvälineet** ovat tukimuoto, jossa EU:n varoja annetaan rahoitustuotteiden kautta lopullisille tuensaajille. Ne tarjoavat vaihtoehdon perinteisille avustusohjelmille ja soveltuvat parhaiten tapauksiin, joissa investoinnit todennäköisesti tuottavat taloudellista tuottoa tai säästöjä, joita voidaan käyttää myönnetyn tuen takaisinmaksuun.
- 02** Rahoitusvälineet otettiin virallisesti käyttöön EU:n koheesiopolitiikassa ohjelmakaudella 2007–2013, vaikka joitakin varhaisia versioita ja pilottihankkeita oli olemassa jo aiemmin. Seuraavilla kausilla 2014–2020 ja 2021–2027 komissio korosti ja edisti rahoitusvälineitä edelleen keinona pitkittää jäsenvaltioille myönnettävän EU-rahoituksen vaikutusta moninkertaisella käytöllä. Rahoitusvälineet voivat olla erilaisia rahoitustuotteita: lainoja, takauksia tai oman pääoman ehtoisia tai luonteisia sijoituksia.
- 03** Koheesiopolitiikan rahoitusvälineistä myönnettävät **lainat** on suunniteltu korjaamaan markkinoiden toimintapuutteita tarjoamalla rahoitusta silloin, kun perinteistä rahoitusta ei ehkä ole kohderyhmänä olevien lopullisten tuensaajien saatavilla tai rahoitusta ei ole riittävästi. EAKR:n lainarahoitusvälineisiin liittyy usein riskinjakomalli, jossa luottotappioriski jaetaan EAKR-ohjelman varojen ja välineen täytäntöönpanosta vastaavan rahoituksen välittäjän kesken. Tämä mahdollistaa lainojen myöntämisen lopullisille tuensaajille, joilla on suuri maksukyvyttömyysriski ja jotka eivät näin ollen saisi rahoitusta markkinoilta. Näin voidaan myös tarjota lainanottajille yksinkertaisesti paremmat ehdot kuin mitä ne muutoin saisivat, kuten alhaisemmat korot, pidemmät takaisinmaksuajat ja pienemmät vakuusvaatimukset. Lainoja voidaan myös yhdistää avustuksiin, joilla annetaan lisätukea lopullisille tuensaajille. Näitä voivat olla korkotuet, teknisen tuen avustukset, pääomatuet ja pääomahyvitykset. Se auttaa tekemään rahoituksesta kohtuuhintaisempaa ja korjaa hankkeiden elinkelpoisuuteen liittyviä puutteita.

04 Oman pääoman ehtoinen rahoitus voi olla ratkaisevassa asemassa yritysten, erityisesti kasvuyritysten ja innovatiivisten startup-yritysten, tukemisessa, ja se hyödyttää erityisesti yrittäjiä, jotka pyrkivät kehittämään innovatiivisia tuotteita, perustamaan uusia markkinoita tai laajentamaan toimintaansa uusille alueille. Se tarjoaa tarvittavaa pääomaa tutkimus- ja kehitystoimintaan, markkinointiin ja toiminnan laajentamiseen. Pääomasijoittajista tulee yrityksen osittaisia omistajia, jotka jakavat sen voitot ja tappiot. Sovittamalla sijoittajien edut yhteen yrityksen etujen kanssa pyritään edistämään yhteistoiminnallista lähestymistapaa kasvuun ja menestykseen. Oman pääoman ehtoinen rahoitus tarjoaa joustavia ratkaisuja, joita voidaan mukauttaa yritysten yksilöllisiin tarpeisiin. Näitä ovat muun muassa eri rahoituskierrokset, riskipääomasijoittaminen tai yksityinen pääomasijoittaminen sekä erilaiset irtautumisstrategiat. **Oman pääoman luonteinen rahoitus** on oman pääoman ehtoisen ja velkarahoituksen väliin sijoittuva rahoitusmuoto, jossa riski on suurempi kuin etuoikeutetussa velkamuotoisessa sijoituksessa ja alhaisempi kuin ydinpääomasijoituksessa.

05 Takausmuotoiset rahoitusvälineet on suunniteltu tarjoamaan pankeille tappiosuoja luottotappiotapauksissa ja parantamaan siten niiden lainanantokapasiteettia ja halukkuutta rahoittaa riskialttiimpia hankkeita. Takauksia saavilla pankeilla on usein velvollisuus tarjota parempia rahoitusehtoja lopullisille tuensaajille. Näitä voivat olla alhaisemmat korot ja alhaisemmat vakuusvaatimukset, jotka parantavat lainojen saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta. Takauksilla voi olla vipuvaikutus, jonka ansiosta suhteellisen pieni määrä takuurahastoja voi tukea paljon suurempaa lainakantaa. Esimerkiksi lainakannan takaus, jossa takausaste on 80 prosenttia ja takauksen enimmäisraja 25 prosenttia, voi tukea lainakantaa, joka on viisinkertainen kannan takauksen kattamaan määrään verrattuna.

06 Koheesiopolitiikassa rahoitusvälineistä tuetut rahoitustuotteet toimitetaan lopullisille tuensaajille rahoituksen välittäjien kautta (*kaavio 1*). Nämä ovat yleensä yksityisiä tai julkisen sektorin pankkeja tai muita rahoituksen välittäjiä eivätkä sellaisia julkishallinnon elimiä, joita käytetään yleisen koheesiorahoituksen täytäntöönpanoon. Jos EAKR:n ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) välineiden puitteissa rahastonhoitajan valinnasta järjestetään avoin tarjouskilpailu, sen on oltava julkisia hankintoja koskevien EU:n ja kansallisten sääntöjen mukainen. Tilanteissa, joissa julkisia hankintoja koskevia sääntöjä ei noudateta (eli kun rahastonhoitoa koskeva sopimus ei ole julkisia palveluhankintoja koskeva sopimus), hallintoviranomainen voi nimetä rahastonhoitajan noudattaen asiaan liittyviä valtiontukisääntöjä. EIP-ryhmä (joka käsittää Euroopan investointirahaston (EIR) ja Euroopan investointipankin (EIP)) on erityisasemassa, sillä ryhmä voidaan nimittää rahastonhoitajaksi ilman julkista hankintamenettelyä.

Kaavio 1 | Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden toteuttaminen: Esimerkki lainoista

Huom. Investointisykli käynnistyy uudelleen, kun takaisin saadut varat saapuvat rahoituksen välittäjille.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Rahoitusvälineiden edut

- 07** Rahoitusvälineiden katsotaan tehostavan julkista rahoitusta niiden **kierrätettävyysspotentiaalin** vuoksi, mikä tarkoittaa mahdollisuutta käyttää uudelleen lopullisilta tuensaajilta takaisin saatuja varoja (esimerkiksi lainojen takaisinmaksuja). Jos kierrätettävyys toteutuu käytännössä, se edistää EU:n varojen **pitkäaikaista käyttöä**. Lisäksi katsotaan, että lopullisten tuensaajien velvoite maksaa saamansa tuki takaisin kannustaa niitä moitteettomaan taloudenhoitoon, esimerkiksi laadukkaampaan suunnitteluun ja investointiin sekä tiukempaan rahoituskuriin (ks. [laatikko 1](#)).

Laatikko 1

Euroopan jälleenrakennusohjelman erityisrahasto – esimerkki julkisen rahoituksen pitempiaikaisesta käytöstä

Merkittävä, vaikkakin EU:n ulkopuolelta rahoitettu, esimerkki julkisen investointirahaston pitkäaikaisesta käytöstä on Euroopan jälleenrakennusohjelman erityisrahasto, jonka Yhdysvaltain ulkoministeri George C. Marshall perusti alun perin hieman toisen maailmansodan jälkeen. Saksassa ohjelman täytäntöönpano alkoi vuonna 1948, kun valtion omistama Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) perustettiin. Siitä lähtien vuoteen 1952 asti Länsi-Saksa sai ohjelmasta taloudellista tukea noin 1,39 miljardia Yhdysvaltain dollaria.

Kun Marshall-apu päättyi vuonna 1953, Länsi-Saksa suostui Lontoon velkasopimuksen nojalla maksamaan takaisin suurimman osan saamistaan varoista. Liittohallitus päätti maksaa velan liittovaltion talousarviosta pitäen samalla KfW:n hallinnoiman Euroopan jälleenrakennusohjelman rahaston koon samana ja säätäen lainsäädäntöä, jonka mukaan rahaston sisältö olisi säilytettävä nykyisessä muodossaan taloudellisen tuen jatkamiseksi.

Perustamisestaan lähtien KfW on maksanut yli 2,4 biljoonaa euroa taloudellista tukea, joka pohjautuu Marshall-rahastosta peräisin oleviin alkuperäisiin varoihin. Nykyisin Euroopan jälleenrakennusohjelman rahastolla rahoitetaan rakenteellisia tukiohjelmia, edistetään pk-yrityksiä ja tuetaan ympäristönsuojeluohjelmia avustuksilla, lainoilla ja pääomatuella. Se tarjoaa myös apurahoja ja taloudellista tukea transatlanttisten suhteiden edistämiseksi. Vuodesta 1990 lähtien rahastolla on ollut erityisen tärkeä rooli Itä-Saksan liittovaltioiden jälleenrakentamisessa.

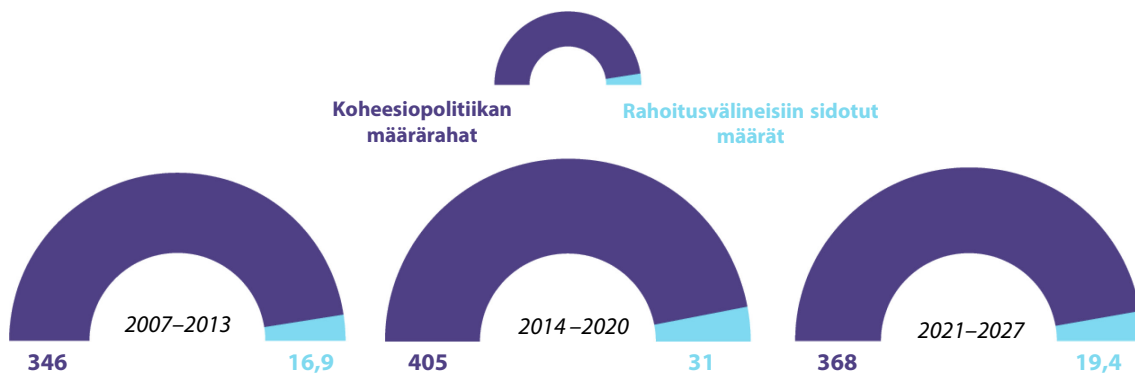
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [KfW:n verkkosivuston](#) perusteella.

- 08** Lisäksi rahoitusvälineet voivat saada aikaan **vipuvaikutuksen** houkuttelemalla muuta yksityistä tai julkista rahoitusta. Yksityiset investoinnit saattavat tuoda mukanaan yksityisen sektorin osaamista. Yritykset ja paikallisviranomaiset, jotka hyötyvät rahoitusvälineistä, voivat hyötyä aktiivisesta tuesta hankkeidensa kehittämisessä, koska rahoitusvälineiden hallinnointiin nimetyt organisaatiot haluavat, että niiden investoinnit menestyvät.

Rahoitusvälineiden merkitys koheesiopolitiikassa

- 09** Koheesiopolitiikan rahoitusvälineet pannaan täytäntöön pääasiassa Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), koheesiorahastosta ja vähemmässä määrin Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) ja nuorisotyöllisyysaloitteesta.
- 10** Niiden käyttö laajeni huomattavasti kaudella 2007–2013, vaikka tiettyjä kierrätettävän tuen muotoja oli saatavilla jo kaudella 1994–1999 pääasiassa pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille). Rahoitusvälineiden käyttö laajeni entisestään kaudella 2014–2020, mutta kaudella 2021–2027 tähän mennessä rahoitusvälineisiin kohdistetut varat osoittavat käytön vähentyneen ([kaavio 2](#)).

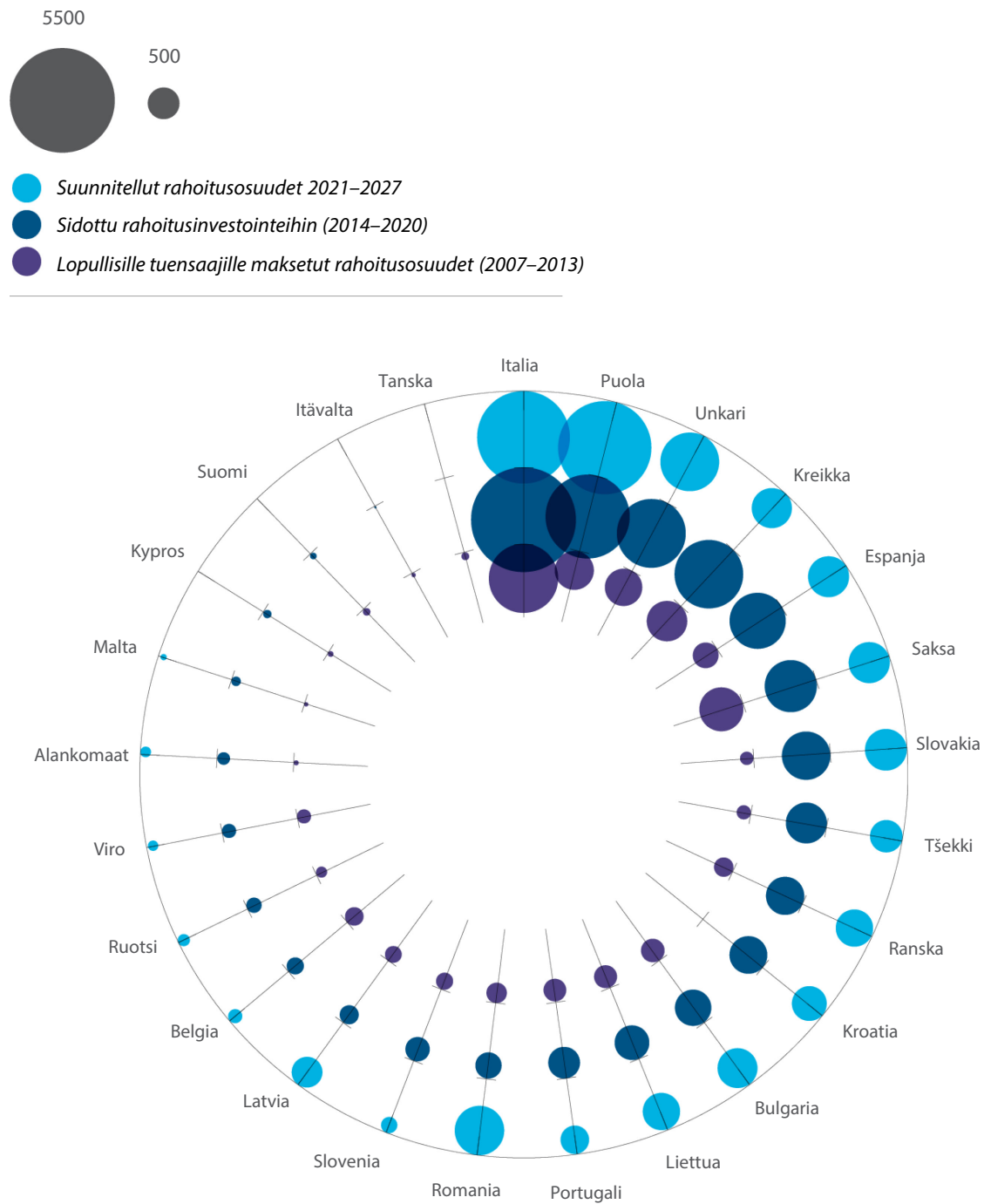
Kaavio 2 | Rahoitusvälineiden osuus koheesiopolitiikassa, 2007–2027

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin koheesiopolitiikan avoimen tietolustan perusteella.

- 11** Koheesiopolitiikan talousarvion kokonaismäärä kasvoi 346 miljardista eurosta kaudella 2007–2013 368 miljardiin euroon kaudella 2021–2027. Covid-19-kriisin vuoksi talousarviota kasvatettiin kaudella 2014–2020 huomattavasti suurempaan 405 miljardiin euroon. Rahoitusvälineisiin sidottu kokonaismäärät kasvoivat 16,9 miljardista eurosta kaudella 2007–2013 31,0 miljardiin euroon kaudella 2014–2020 ja ovat tällä hetkellä 19,4 miljardia euroa kaudella 2021–2027 ([kaavio 2](#)). Covid-19-pandemiaan liittyvät vaikutukset pois lukien noin viisi prosenttia koheesiopolitiikan talousarviosta on käytetty rahoitusvälineiden kautta kolmen kauden aikana. Kaikki jäsenvaltiot Irlantia ja Luxemburgia lukuun ottamatta ovat hyödyntäneet rahoitusvälineitä ([kaavio 3](#)).

Kaavio 3 | Rahoitusvälineisiin sidotut rakennerahastot jäsenvaltioittain ja kausittain (miljoonaa euroa)

Huom. Irlannissa ja Luxemburgissa ei ollut koheesiopolitiikan rahoitusvälineitä näiden kolmen kauden aikana.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin [koheesiopolitiikan avoimen tietolustan](#) perusteella.

- 12** Kaudella 2007–2013 rahoitusvälineillä tuettiin pääasiassa pk-yrityksiä (89 prosenttia), kaupunkikehitystä (seitsemän prosenttia) ja energiaa / uusiutuvaa energiaa (neljä prosenttia). Vuodesta 2014 lähtien oikeudellinen kehys on mahdollistanut temaattisten tavoitteiden käytön lisäämisen. Suurimmat määrärahat on osoitettu pk-yritysten kilpailukykyyn (noin kaksi kolmasosaa), vähähiiliseen talouteen siirtymiseen (kahdeksan prosenttia) sekä tutkimukseen ja innovointiin (kahdeksan prosenttia).

Oikeudellinen kehys

- 13** Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden käyttöä säännellään yhteistyössä hallinnoitavia rahastoja koskevilla yhteisillä säännöksillä, joissa vahvistetaan täytäntöönpanoa, hallinnointia, valvontaa ja raportointia koskevat säännöt asianomaisille ajanjaksoille. Rahastokohtaisissa asetuksissa annetaan täydentäviä yksityiskohtaisia säännöksiä prioriteeteista, toimenpiteistä ja yhteisrahoituksesta.
- 14** Lisäksi komissio antaa yleisiä ohjeita delegoiduilla säädöksillä ja täytäntöönpanosäädöksillä ja muilla asiakirjoilla sekä neuvoo jäsenvaltioita pyynnöstä. Komissio perusti yhdessä EIP:n kanssa sähköisen fi-compass -foorumin, joka tarjoaa yleistä tietoa, käytännön välineitä ja oppimismahdollisuuksia EU:n yhteisesti hallinnoitaviin rahoitusvälineisiin liittyen. Komissio antaa pyynnöstä erityisiä neuvoja rahoitusvälineiden täytäntöönpanosta.
- 15** Takaisin saatujen varojen uudelleenkäytön osalta tärkeimmät viittauskohdat ovat [asetuksen \(EY\) N:o 1083/2006](#) 78 artiklan 7 kohta (2007–2013), [asetuksen \(EU\) N:o 1303/2013](#) 44 ja 45 artikla (2014–2020) ja [asetuksen \(EU\) 2021/1060](#) 62 artikla (2021–2027). [Liitteessä III](#) esitetään yhteenveto eri kausia koskevista keskeisimmistä säännöksistä. Yleisesti ottaen yhteisissä säännöksissä säädetään velvoitteesta käyttää uudelleen lopullisilta tuensaajilta takaisin saatuja varoja, vaikka uudelleenkäytön muotoa koskevat vaatimukset vaihtelevatkin näillä kolmella kaudella ja ovat tarkentuneet kaudesta 2014–2020.

Tarkastuksen laajuus ja tarkastustapa

- 16** Tarkastuksessa arvioitiin koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden kierrätysvaikutusta ja sitä, missä määrin se toteutui käytännössä sekä tukikelpoisuusaikoina että tukikelpoisuusajan jälkeen, tarkastelemalla,
- o hyödynnettiinkö koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden mahdollisuuksia rahoituksen pitempiaikaisempaan käyttöön vaikuttavalla tavalla ja
 - o kannustiko koheesiopolitiikan rahoitusvälineille vahvistettu kehys varojen uudelleenkäyttöön.
- 17** Vastatakseen tarkastuskysymyksiin tilintarkastustuomioistuin arvioi, miten uudelleenkäyttövaatimus otettiin huomioon ja miten se toteutui käytännössä 90 rahoitusvälineen otoksessa (28 yksittäistä erityisrahastoa ja viisi holdingrahastoa, joihin kuului 62 erityisrahastoa) viidestä jäsenvaltiosta (Saksa, Kreikka, Unkari, Italia ja Slovakia), jotka saivat koheesiopolitiikan tukea EAKR:stä, koheesiorahastosta, ESR:stä ja nuorisotyöllisyysaloitteesta. Otokseen sisältyi 22 rahoitusvälinettä kaudelta 2007–2013, 61 kaudelta 2014–2020 ja seitsemän kaudelta 2021–2027 (*liite IV*).
- Tilintarkastustuomioistuimen valintaperusteissa otettiin huomioon jäsenvaltioiden absoluuttiset ja suhteelliset koheesiorahoituksen kokonaismäärärahat rahoitusvälineille. Koska kolmella kaudella on osittain erilaisia oikeudellisia vaatimuksia ja koska täytäntöönpano kaudella 2021–2027 on vielä varhaisessa vaiheessa, tilintarkastustuomioistuin otti tarkastuksen kohteeksi takaisin saatujen varojen tosiasiallisen uudelleenkäytön kaudella 2014–2020 ja ylijäämärahoituksen tosiasiallisen uudelleenkäytön kausien 2007–2013 ja 2014–2020 jälkeen sekä vastaavat kauden 2021–2027 järjestelyt. Tarkastuksen aikaraja oli 30. syyskuuta 2024.

18 Tarkastuksen osana tilintarkastustuomioistuin

- o tutki oikeudellista kehystä ja komission jäsenvaltioille antamia ohjeita uudelleenkäytöstä eri ohjelmakausilla ja arvioi, missä määrin ne kannustivat uudelleenkäyttöön
- o analysoi komission rahoitusvälineiden seurantajärjestelmästä saatuja tietoja
- o haastatteli komission, EIP:n ja EIR:n henkilöstöä
- o valittujen rahoitusvälineiden osalta:
 - o tarkasti ohjelma-asiakirjat, täytäntöönpanokertomukset, ennakkoarvioinnit ja rahoitussopimukset
 - o haastatteli hallintoviranomaisia ja rahastonhoitajia kerätäkseen tietoa takaisin saatujen varojen uudelleenkäytöstä yksittäisissä rahoitusvälineissä.

Liite II – Rahoitus sopimuksen määräykset uudelleenkäytöstä tukikelpoisuusajan jälkeen (yliäämärahoitus), rahoitusvälineet kaikilla kolmella kaudella

Maa	Rahoitusvälineen nimi	Ajanjakso	Käyttö tukikelpoisuusajan jälkeen
Saksa	KMU-Darlehensfonds Berlin	2007–2013	saman välineen yhteydessä sen purkamiseen asti (2025) ja myöhemmin vastaaviin tarkoituksiin (pk-yritysten tuki)
		2014–2020	saman välineen yhteydessä sen purkamiseen asti (2031) ja myöhemmin vastaaviin tarkoituksiin (pk-yritysten tukeminen) aluehallinnon päätöksestä riippuen
		2021–2027	saman välineen yhteydessä sen purkamiseen asti (2037) ja myöhemmin tulevaisuudessa alueelliseen talouskehitykseen
	Mikromezzaninfonds Deutschland Bund (MRK I)	2007–2013	uuden kansallisen rahaston tai ERP-SV:n tukemiseen ja pk-yritysten tukemiseen (mikrovälirahoituksella)
	Mikromezzaninfonds Deutschland Bund (MRK II)	2014–2020	uuden kansallisen rahaston tai ERP-SV:n tukemiseen ja pk-yritysten tukemiseen (mikrovälirahoituksella)
	Mikromezzaninfonds Deutschland Bund (MRK III)	2021–2027	yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 2021/1060 60 artiklan 2 kohdan ja 62 artiklan 2 kohdan mukaisesti muiden rahoitusvälineiden tai muiden tukimuotojen yhteydessä samankaltaisten tarkoitusten edistämiseksi
	Stadtentwicklungsfonds Brandenburg	2007–2013	Brandenburgin kaupunkikehityshankkeiden rahoittamiseen
	KMU-Darlehensfonds Sachsen-Anhalt	2007–2013	vastaaviin tarkoituksiin (pk-yritysten tukeminen) aluehallinnon yksittäisten päätösten perusteella
	Thüringen Dynamik	2007–2013	vastaavien tarkoitusten tukeminen (pk-yritysten tuki), mukaan lukien rahoitusosuus seuraajarahaston (Thüringen Dynamik II) määrärahoihin
		2014–2020	tuki vastaaviin tarkoituksiin (pk-yritysten tukeminen) uuden rahoitusvälineen tai muun tukimuodon yhteydessä

Maa	Rahoitusvälineen nimi	Ajanjakso	Käyttö tukikelpoisuusajan jälkeen
Kreikka	TEPIX I	2007–2013	1) yrittäjyysrahaston kautta olemassa oleviin tai uusiin rahoitusvälineisiin (erityisesti toimeen "TEPIX – Yritysten uudelleenkäynnistys") tehtävät lisäinvestoinnit investointikomitean suostumuksella 2) hallintokustannusten ja -palkkioiden kattamiseen 3) muiden yrittäjyyttä tukevien toimien rahoittamiseen.
	TEPIX II	2014–2020	Kreikan valtion päätöksen mukaan (riippuen tällaisten investointien tai muiden tukimuotojen jatkuvasta tarpeesta)
	TEPIX III	2021–2027	Kreikan valtion päätöksen mukaan (riippuen tällaisten investointien tai muiden tukimuotojen jatkuvasta tarpeesta)
	HELTEP Takaus	2007–2013	Kreikan valtion päätöksen mukaan (riippuen tällaisten investointien tai muiden tukimuotojen jatkuvasta tarpeesta)
	EQUIFUND	2014–2020	Kreikan valtion päätöksen mukaan (riippuen tällaisten investointien tai muiden tukimuotojen jatkuvasta tarpeesta)
	Covid-19-takaus	2014–2020	uusiin investointeihin (Kreikan valtion suorittaman rahaston käytön jatkamisen kautta) sekä hallintopalkkioiden ja -kustannusten ja ennakkoimattomien kustannusten kattamiseen
Unkari	OP GOP -lainarahasto	2007–2013	ei tietoja: rahoitussopimusta ei ole toimitettu
	OP KMR -riskipääomarahasto	2007–2013	
	GINOP-prioriteetin 8 mukainen Holdingrahasto (22 erityisrahastoa)	2014–2020	hallintoviranomainen tekee tarvittavat arvioinnit ja päättää uudelleenkäytöstä
	EFOP -lainarahasto	2014–2020	hallintoviranomainen tekee tarvittavat arvioinnit ja päättää uudelleenkäytöstä
	GINOP Plusz -lainarahasto	2021–2027	

Maa	Rahoitusvälineen nimi	Ajanjakso	Käyttö tukikelpoisuusajan jälkeen
Italia	Fondo di Sostegno JESSICA SICILIA	2007–2013	saman rahaston uusiin investointeihin tai varojen siirtoon hallintoviranomaiselle
	Fare Lazio -holdingrahasto (kolme erityisrahastoa)	2007–2013	uusiin investointeihin rahastojen hallintoviranomaisen päätöksellä
	Fondo Azioni Riposizionamento dell'Economia del Lazio - holdingrahasto (neljä erityisrahastoa)	2014–2020	uusiin investointeihin rahasto-osuusrahaston ja hallintoviranomaisen päätöksellä
	POR Puglia Microcredito	2014–2020	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen tai muiden välineiden yhteydessä (markkinaolosuhteiden arvioinnin perusteella)
	NP Ricerca, Innovazione e Competitività per la Transizione Verde e Digitale (MIMIT)	2021–2027	vähintään kahdeksan vuoden ajanjaksolle alkaen tukikelpoisuusajan päättymisestä ministeriö vahvistaa (markkinaolosuhteiden arvioinnin perusteella) arviointiperusteet varojen mahdolliselle uudelleenkäytölle tarkoituksiin, jotka vastaavat perusteita, jotka on yksilöity kansallisessa tutkimus-, innovointi- ja kilpailukykyohjelmassa vihreää ja digitaalista siirtymää varten vuosiksi 2021–2027, joko saman rahoitusvälineen tai muiden välineiden tai tukitoimien kautta
Slovakia	ROP Jessica – valtion asuntokehitysrhasto (SHDF)	2007–2013	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen yhteydessä
	IROP PA 4 – valtion asuntokehitysrhasto (SHDF)	2014–2020	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen yhteydessä 31. joulukuuta 2031 saakka
	OP SK PA 2P1 – valtion asuntokehittämisrahasto (SHDF)	2021–2027	uusiin investointeihin saman rahoitusvälineen yhteydessä 31. joulukuuta 2037 saakka
	OP CEG Jeremie – holdingrahasto (kahdeksan erityisrahastoa)	2007–2013	pääasiassa pk-yritysten hyväksi
	OP II PA 11 – holdingrahasto (24 erityisrahastoa)	2014–2020	yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 1303/2013 45 artiklan mukaisesti

Huom. Tähän taulukkoon sisältyvät tiedot on esitetty holdingrahastojen tarkkuudella. Taulukossa esitettyihin 31 rahastoon sisältyy yhteensä 90 erityisrahastoa.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin hallintoviranomaisten toimittamien tietojen perusteella.

Liite III – Uudelleenkäyttöä koskevat säännökset kausien 2007–2013, 2014–2020 ja 2021–2027 yhteisiä säännöksiä koskevissa asetuksissa

	2007–2013 – Asetus (EY) N:o 1083/2006	2014–2020 – Asetus (EU) N:o 1303/2013	2021–2027 – asetus (EU) 2021/1060
Uudelleenkäyttö kauden aikana	Asetuksen 78 artiklan 7 kohdan mukaan: Jäsenvaltioilla (hallintoviranomaisilla) on oikeudellinen velvoite käyttää uudelleen kaikki rahoitusjärjestelyvälineeseen palautuvat varat, jotka johtuvat rakennerahastojen rahoitusosuudesta, 1) lisäinvestointeihin tai 2) rahoitusjärjestelyvälineen hallintokustannusten ja -palkkioiden kattamiseksi tai 3) osoittamalla ne toimivaltaisille viranomaisille käytettäväksi samantyyppisten toimien (joita varten rahoitusväline on perustettu) ja saman alueen hyväksi.	Asetuksen 44 artiklan 1 kohdan mukaan: Investoinneista tai sidottujen varojen vapauttamisesta rahoitusvälineisiin takaisin maksetut varat tai muut sellaisista sijoituksista saatavat tulot, jotka johtuvat ERI-rahastoista annetusta tuesta, on käytettävä uudelleen seuraaviin tarkoituksiin: 1) samojen tai muiden rahoitusvälineiden kautta tehtävät uudet investoinnit prioriteetin mukaisten erityistavoitteiden mukaisesti 2) tarvittaessa erityiskorvaukset yksityisille sijoittajille tai markkinatalousperiaatteen mukaisesti toimiville julkisille sijoittajille 3) tarvittaessa rahoitusvälineen hallintokustannusten korvaaminen ja hallintopalkkioiden maksaminen.	Asetuksen 62 artiklan 1 kohdan mukaan: Rahastoista myönnetystä tuesta peräisin olevat takaisin maksetut varat käytetään uudelleen 1) samasta tai 2) muusta rahoitusvälineestä lopullisiin tuensaajiin tehtäviin lisäinvestointeihin 3) kattamaan rahastoista rahoitusvälineeseen maksetun rahoitusosuuden nimellisarvon pienenemisen aiheuttamat tappiot, jotka johtuvat negatiivisesta korosta, jos tällaisia tappioita syntyy aktiivisesta varainhallinnasta huolimatta 4) kyseisiin lisäinvestointeihin liittyviin mahdollisiin hallintokustannuksiin ja -palkkioihin. moitteettoman varainhoidon periaate huomioon ottaen.

	2007–2013 – Asetus (EY) N:o 1083/2006	2014–2020 – Asetus (EU) N:o 1303/2013	2021–2027 – asetus (EU) 2021/1060
Uudelleenkäyttö tukikelpoisuusajan päätyttyä (yliäämärahoitus)	Komission ohjeasiakirjassa (COCOF 10-0014-05) huomautetaan, että palautetut varat voidaan käyttää uudelleen ennen tukikelpoisuusajan päättymistä (31. joulukuuta 2015) ja sen jälkeen , eikä siihen sovelleta mitään määräaikaa, mikä tarkoittaa teoreettisesti määrittelemätöntä kestoa .	45 artikla: Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi , että rahoitusvälineisiin takaisin maksetut varat, mukaan lukien pääoman takaisinmaksut ja tuotot sekä muut tulot, jotka ovat syntyneet vähintään kahdeksan vuoden aikana tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen ja jotka johtuvat 37 artiklassa tarkoitetusta ERI-rahastojen tuesta rahoitusvälineille, käytetään ohjelman tai ohjelmien tavoitteiden mukaisesti joko 1) saman rahoitusvälineen yhteydessä tai 2) sen jälkeen, kun varat eivät enää ole rahoitusvälineen käytettävissä, muiden rahoitusvälineiden yhteydessä , edellyttäen että molemmissa tapauksissa markkinatilanteen arviointi osoittaa tällaisten investointien jatkuvan tarpeen tai 3) muiden tukimuotojen yhteydessä.	62 artikla, 2 kohta: Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi , että 1 kohdassa tarkoitetut rahoitusvälineisiin takaisin maksetut varat, jotka ovat syntyneet vähintään kahdeksan vuoden aikana tukikelpoisuusajan päättymisen jälkeen , käytetään uudelleen ohjelman tai ohjelmien toimintapoliittisten tavoitteiden mukaisesti joko 1) saman rahoitusvälineen yhteydessä tai 2) muiden rahoitusvälineiden yhteydessä tai 3) muiden tukimuotojen yhteydessä.

Liite IV – Luettelo tarkastuksen kohteena olleista rahoitusvälineistä

Rahaston nimi		Kaudet
Saksa		
1.–3.	KMU-Darlehensfonds Berlin	2007–2013, 2014–2020, 2021–2027
4.–6.	Mikromezzaninefonds Deutschland Bund	2007–2013, 2014–2020, 2021–2027
7.	Stadtentwicklungsfonds Brandenburg	2007–2013
8.	KMU Darlehensfonds Sachsen-Anhalt	2007–2013
9.–11.	Thüringen Dynamik	2007–2013, 2014–2020, 2021–2027
Kreikka		
12.	TEPIX I	2007–2013
13.	TEPIX II	2014–2020
14.	TEPIX III	2021–2027
15.	HELTEP-takuurahasto	2007–2013
16.	EQUIFUND	2014–2020
17.	Covid-19-takaas	2014–2020
Unkari		
18.	OP GOP -lainarahasto	2007–2013
19.	OP KMR -riskipääomarahasto	2007–2013
<u>GINOP-painopisteen 8 mukainen holdingrahasto</u>		
Erityislainarahastot		
20.	Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása Hitelprogram (GINOP-8.1.1–16)	2014–2020
21.	Újgenerációs Hozzáférsi Hálózat (NGA) és közzethálózatok fejlesztése hitel (GINOP-8.2.1–3.4.1–15)	2014–2020
22.	Digitális Jólét Pénzügyi Program hitel	2014–2020

Rahaston nimi		Kaudet
23.	Mikro-, kis- és középvállalkozások versenyképességének növelése célú hitelprogram (GINOP-8.3.1–16)	2014–2020
24.	Mikro- és Kisvállalkozások technológiai korszerűsítése célú hitel	2014–2020
25.	Mikro-, kis- és középvállalkozások technológiai korszerűsítése célú Hitelprogram – forgóeszköz hitel	2014–2020
26.	Lakóépületek energiahatékonyságának és megújuló energia felhasználásának növelését célzó hitel	2014–2020
27.	KKV energia hitel (GINOP-8.4.1/B-16)	2014–2020
28.	Foglalkoztatás ösztönzése célú Hitelprogram (GINOP-8.8.1–17)	2014–2020
Erityisrahastot (yhdistettyt lainat ja avustukset)		
29.	Vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása kombinált hiteltermék keretében (GINOP-2.1.2–8.1.4–16)	2014–2020
30.	Az infokommunikációs ágazatban működő mikro-, kis- és középvállalkozások által előállított termékek és szolgáltatások piacosításának, nemzetközi piacokra való belépésének támogatása (GINOP-3.1.2–8.2.4–16)	2014–2020
31.	Vállalati komplex infokommunikációs és mobilfejlesztések, felhőalapú online üzleti szolgáltatások terjesztésének támogatása (GINOP-3.2.2–8.2.4–16)	2014–2020
32.	Felhőalapú (IaaS, PaaS, SaaS) vállalati szolgáltatások, IKT megoldások fejlesztésének és piaci bevezetésének támogatása (GINOP-3.2.4-8.2.4–16)	2014–2020
33.	Versenyképes vállalatok tevékenységének emelt szintű digitalizálása (GINOP-3.2.6–8.2.4–17)	2014–2020
34.	Mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitásbővítő beruházásainak támogatása kombinált hiteltermék keretében (GINOP-1.2.3–8.3.4–16)	2014–2020
35.	Élelmiszeripari komplex beruházások támogatása kombinált hiteltermékkel (GINOP-1.2.6–8.3.4–16)	2014–2020
36.	Megújuló energia használatával megvalósuló épületenergetikai fejlesztések támogatása kombinált hiteltermékkel (GINOP-4.1.1-8.4.4–16)	2014–2020
Erityisrahastot: Riskipääoma		
37.	Nemzeti Technológiai és Szellemi Tulajdon kockázati tőkeprogram	2014–2020
38.	Intelligens szakosodási kockázati tőkeprogram	2014–2020
39.	Specializált seed és pre-seed befektetési tőkealap induló IKT vállalkozások számára új ötletekhez, új piacra lépéshez – kockázati tőke	2014–2020

	Rahaston nimi	Kaudet
40.	Üzleti infokommunikációs, digitalizációs tőkealap	2014–2020
41.	Digitális Jólét Pénzügyi Program tőkeprogram	2014–2020
42.	Henkilöstöresurssien kehittämisen toimenpideohjelman painopisteen 5 mukainen rahoitusväline: Lainat sosiaalisen yhteistyön, sosiaalisen innovoinnin ja valtioiden välisen yhteistyön vahvistamiseksi	2014–2020
43.	GINOP Plusz -holdingrahasto	2021–2027
Italia		
44.	Fondo di Sostegno JESSICA SICILIA	2007–2013
Holdingrahasto (Fondo Ingegneria Finanziaria – IF)		
45.	Lazio: Asse I (käyttöpääoma) – ”Fondo di partecipazione IF – Fondo per il finanziamento del capitale circolante e degli investimenti produttivi delle PMI”	2007–2013
46.	Lazio: Asse I (pääomittaminen) – ”Fondo di Ingegneria Finanziaria a favore delle PMI a valere sul POR FESR Lazio 2007–2013 – Fondo di Patrimonializzazione PMI”	2007–2013
47.	Lazio: Asse I (startup-yritykset) – ”Fondo di partecipazione IF – Fondo per prestiti partecipativi alle Start-up”	2007–2013
Holdingrahasto Fondo Azioni Riposizionamento dell’Economia del Lazio – FARE Lazio (Asse 3)		
48.	Lazio: Fondo Rotativo per il Piccolo Credito (FRPC azione 3.6.1)	2014–2020
49.	Lazio: Emergenza COVID-19 – Fondo Rotativo per il Piccolo Credito (Azione 3.6.1)	2014–2020
50.	Lazio: Fondo Rotativo per il Piccolo Credito (FRPC azione 3.3.1)	2014–2020
51.	Lazio: Fondo di Riassicurazione (FdR azione 3.6.1)	2014–2020
52.	POR Puglia Microcredito	2014–2020
53.	NP Ricerca, Innovazione e Competitività per la Transizione Verde e Digitale	2021–2027
Slovakia		
54.	ROP Jessica – SFRB	2007–2013
55.	IROP PA 4 – SFRB	2014–2020
56.	IROP PA 4 II – SFRB	2014–2021
57.	OP SK PA 2P1 – SFRB	2021–2027
OP CEG Jeremie – SIH-holdingrahasto		
58.	FLPG_SLSP, Bratislava	2007–2013
59.	FLPG_SZRB, Bratislava	2007–2013

Rahaston nimi		Kaudet
60.	FLPG_Tatra, Bratislava	2007–2013
61.	FLPG_UniCredit, Bratislava	2007–2013
62.	PRSL_II_SZRB, Bratislava	2007–2013
63.	PRSL_II_TATRA, Bratislava	2007–2013
64.	PRSL_OTP + PRSL_II_OTP, Bratislava	2007–2013
65.	PRSL_SBERBANK + PRSL_II_SBERBANK, Bratislava	2007–2013
<u>OP II PA 11 – holdingrahasto</u>		
66.	OP II PA 11 – PRSL_SZRB	2014–2020
<u>OP II PA 11 – riskipääomarahastot</u>		
67.	Priame investicie	2014–2020
68.	Alkupääoma/startup-rahasto CBGO	2014–2020
69.	Alkupääoma/startup-rahasto VVGI	2014–2020
70.	Alkupääoma/startup-rahasto ZGCFI	2014–2020
<u>OP II PA 11 – takuurahastot</u>		
71.	FLPG_SIHAZ1_BKS	2014–2020
72.	FLPG_SIHAZ1_CSOB	2014–2020
73.	FLPG_SIHAZ1_Oberbank	2014–2020
74.	FLPG_SIHAZ1_OTP	2014–2020
75.	FLPG_SIHAZ1_SLSP	2014–2020
76.	FLPG_SIHAZ1_TB	2014–2020
77.	FLPG_SIHAZ1_UCB	2014–2020
78.	FLPG_SIHAZ1_VUB	2014–2020
79.	FLPG_SIHAZ2A_BKS	2014–2020
80.	FLPG_SIHAZ2A_CSOB	2014–2020
81.	FLPG_SIHAZ2A_J&T	2014–2020
82.	FLPG_SIHAZ2A_Oberbank	2014–2020
83.	FLPG_SIHAZ2A_OTP	2014–2020
84.	FLPG_SIHAZ2A_PB	2014–2020
85.	FLPG_SIHAZ2A_SLSP	2014–2020
86.	FLPG_SIHAZ2A_SZRB	2014–2020

Rahaston nimi		Kaudet
87.	FLPG_SIHAZ2A_TB	2014–2020
88.	FLPG_SIHAZ2A_UCB	2014–2020
89.	FLPG_SIHAZ2A_VUB	2014–2020
90.	FLPG_UNICREDIT	2014–2020

Lyhenteet

Covid-19: Koronavirustauti 2019

EAKR: Euroopan aluekehitysrahasto

EIP: Euroopan investointipankki

EIR: Euroopan investointirahasto

ERI-rahastot: Euroopan rakenne- ja investointirahastot

ESR: Euroopan sosiaalirahasto

Pk-yritykset: Pienet ja keskisuuret yritykset

Sanasto

Edunsaaja: EU:n talousarviosta hankkeen tai ohjelman täytäntöönpanoa varten avustuksen tai lainan saava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden tapauksessa edunsaaja on rahastonhoitaja.

Kierrätysvaikutus: Lopullisilta tuensaajilta kerätyt takaisin saadut varat (esim. niiden takaisin maksamat lainat) käytetään uudelleen samanlaisen tuen tarjoamiseksi useammalle lopulliselle tuensaajalle.

Lopullinen tuensaaja: Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka viime kädessä hyötyy EU:n rahoittamasta toiminnasta, jonka EU-tuen saaja on käynnistänyt tai toteuttanut.

Oman pääoman ehtoinen investointi / riskipääomainvestointi: Yritykseen omistusosuutta ja voitto-osuutta vastaan sijoitettu rahamäärä.

Rahoitusväline: EU:n talousarviosta maksettava rahoitustuki, joka voi olla muodoltaan oman pääoman ehtoinen sijoitus tai oman pääoman luonteinen sijoitus, laina tai takaus tai muu riskinjakoväline.

Takaisin saadut varat: Lopullisten tuensaajien rahoitusvälineeseen takaisin maksamien varojen määrä.

Takuksen enimmäisraja: Lainan tai koko lainakannan enimmäisprosenttiosuus tai -määrä, jonka rajattu takaus kattaa. Sillä asetetaan takaajan tappiovastuun yläraja.

Takuksen kattama osuus: Kunkin lainan (eli lainakohtainen) arvon enimmäisosuus, jonka takaus kattaa. Se määrittää, missä määrin takaaja maksaa korvausta luotonantajalle maksukyvyttömyystapauksessa.

Takaus: Takaajan sitoumus maksaa sovittujen ehtojen mukaan takaisin lainan jäljellä oleva määrä, jos lainanottaja laiminlyö velvoitteensa.

Tukikelpoisuusaika: Ajanjakso, jona aiheutuneita menoja EU voi rahoittaa/ yhteisrahoittaa. Esimerkiksi vuosien 2014–2020 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen tapauksessa tukikelpoisuusaika alkoi päivänä, jona ohjelma toimitettiin komissiolle, tai 1. tammikuuta 2014 (riippuen siitä, kumpi oli aikaisempi) ja päättyi 31. joulukuuta 2023.

Vipuvaikutus: ERI-rahastojen tukemien rahoitusvälineiden vipuvaikutus on ERI-rahastojen rahoituksen ja kerättyjen julkisten ja yksityisten lisävarojen summa jaettuna ERI-rahastojen rahoitusosuuden nimellismäärällä.

Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus: Asetus, jossa vahvistetaan säännöt, joita sovelletaan kahdeksaan EU:n rahastoon (neljä koheesiopolitiikan rahastoa mukaan lukien). Nykyinen asetus kattaa ajanjakson 2021–2027.

Ylijäämärahoitus: Rahoitusvälineen varat, joita se ei ole käyttänyt uudelleen tukikelpoisuusaikansa päätyttyä.

Komission vastaukset

<https://www.eca.europa.eu/fi/publications/sr-2025-24>

Aikataulu

<https://www.eca.europa.eu/fi/publications/sr-2025-24>

Tarkastustiimi

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksissaan tulokset tarkastuksista, joita se kohdistaa EU:n toimintapolitiikkoihin ja ohjelmiin tai yksittäisten talousarvioalojen hallinnointiin liittyviin aihealueisiin. Tilintarkastustuomioistuin valitsee ja suunnittelee nämä tarkastustehtävät siten, että niillä saadaan aikaan mahdollisimman suuri vaikutus. Se ottaa valinta- ja suunnitteluvaiheessa huomioon tuloksellisuuteen tai säännönmukaisuuteen kohdistuvat riskit, asianomaisten tulojen tai menojen määrän, tulevat kehityssuunnat sekä poliittiset näkökohdat ja yleisen edun.

Tästä tuloksellisuuden tarkastuksesta vastasi tilintarkastustuomioistuimen II tarkastusjaosto, jonka vastuualueeseen kuuluvat yhteenkuuluvuutta, kasvua ja osallisuutta tukevat investoinnit. Jaoston puheenjohtaja on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Annemie Turtelboom. Tarkastus toimitettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Alejandro Blanco Fernándezen johdolla, ja siihen osallistuivat kabinettipäällikkö Calin-Ion Chira, kabinettiavustaja Juan Antonio Vazquez Rivera toimialapäällikkö Friedemann Zippel, tehtävävastaava Ágota Krénusz, apulaistehtävävastaava Petr Jirman, tarkastajat Chrysanthi Pournara, Federica Di Marcantonio ja Manja Ernst sekä harjoittelija Zuzana Jiraskova.

Vasemmalta oikealle: Federica di Marcantonio, Juan Antonio Vazquez Rivera, Chrysanthi Pournara, Friedemann Zippel, Alejandro Blanco Fernández, Petr Jirman, Ágota Krenusz, Calin-Ion Chira, Manja Ernst.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2025

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet vahvistetaan avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevassa [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksessä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on yleensä sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Kansikuva: © Vodkaz – [stock.adobe.com](#).

Kaaviot 1, 3 ja liitteessä I oleva kaavio 1 on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatua aineistoa. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

HTML	ISBN 978–92-849-5966-2	ISSN 1977–5792	doi:10.2865/5658133	QJ-01–25-056-FI-Q
PDF	ISBN 978–92-849-5967-9	ISSN 1977–5792	doi:10.2865/4590927	QJ-01–25-056-FI-N

LAINAUKSET

Euroopan tilintarkastustuomioistuin, [erityiskertomus 24/2025](#): *Koheesiopolitiikan rahoitusvälineet – Varojen kierrätys toteutui osittain*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025.

Yksi koheesiopolitiikan rahoitusvälineiden eduista avustuksiin verrattuna on se, että takaisin saatuja varoja voidaan käyttää uusien lopullisten tuensaajien tukemiseen, mikä johtaa julkisen rahoituksen tehokkaampaan käyttöön. Tilintarkastustuomioistuin toteaa tarkastuksensa perusteella, että takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttö on tukikelpoisuuskausien aikana vähäistä, mikä osittain johtuu hyväksyttävistä syistä, kuten investointien pitkäaikaisuudesta. Tukikelpoisuusajan jälkeen takaisin saadut varat käytetään yleensä uudelleen koheesiopolitiikan tarkoituksiin, mutta tietyin rajoituksin. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että uudelleenkäyttövelvoitetta koskeva oikeudellinen kehys ei ollut riittävän selkeä ja yksiselitteinen ja että komissio ei valvonut sitä vaikuttavasti. Tämä johti siihen, että jäsenvaltioiden hallintoviranomaisilla oli vaihtelevia käytäntöjä. Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio ja jäsenvaltiot pyrkivät maksimoimaan takaisin saatujen varojen uudelleenkäyttöä EU:n varojen käytön tehostamiseksi.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus, annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan nojalla.

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398 – 1

Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/contact
Verkkosivut: eca.europa.eu
Sosiaalinen media: @EUauditors